ECLI:LV:ZRT:2019:0515.11370074415.6.S

Lietas Nr.11370074415
Lietas arhīva Nr.K73-0090-19

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Aizkrauklē 2019.gada 15.maijā

Zemgales rajona tiesa,
tiesnese Inga Zālīte,
piedaloties prokuroram Jānim Duberim,
aizstāvim Pēterim Kušneram,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 126.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. B/ tīši nodarīja tādu miesas bojājumu, kas nav bīstams dzīvībai un nav izraisījis Krimināllikuma 125.pantā paredzētās sekas, bet izraisījis ilgstošu veselības traucējumu (vidēja smaguma miesas bojājums).

2015.gada 11.novembrī, ap plkst.21.26. /pers. B/ ieradās /adrese/, pie /pers. C/ dzīvokļa durvīm, kur personiskas nepatikas vadīts, nolūkā izraisīt konfliktu ar /pers. C/, atslēdza dzīvoklim Nr.72 elektrību. Brīdī, kad /pers. C/ atvēra dzīvokļa durvis, /pers. B/, nolūkā nodarīt miesas bojājumus, ar līdzi paņemto koka mietu tīši izdarot tiešu sitienu /pers. C/ pa galvu un labās rokas plaukstu, /pers. C/ nodarīja fiziskas sāpes un miesas bojājumu - labās plaukstas pirmā plaukstas kaula šķembainu lūzumu, kas pieskaitāms vidēja smaguma miesas bojājumiem, kā tāds, kas pēc sava rakstura rada veselības traucējumu uz laiku ilgāku par trim nedēļām.

Šādos apstākļos ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējot pierādījumus atbilstoši Kriminālprocesa likuma 128.-130.panta prasībām, atzīst, ka ar tiesas izmeklēšanā pārbaudītajiem pierādījumiem lietā ir pierādīts, ka apsūdzētais /pers. B/ apsūdzībā norādītajā laikā un vietā tīši nodarīja cietušajam /pers. C/ tādu miesas bojājumu, kas nav bīstams dzīvībai un nav izraisījis Krimināllikuma 125.pantā paredzētās sekas, bet izraisījis ilgstošu veselības traucējumu (vidēja smaguma miesas bojājums).

Miesas bojājumu nodarīšanas gadījumā objekts ir cilvēka veselība, ar ko saprot organisma dabisko stāvokli, cilvēka ķermeņa orgānu un audu normālu funkcionēšanu. Krimināllikums aizsargā personas faktisko veselības stāvokli apdraudējuma brīdī neatkarīgi no tā kvalitātes un individuālajām īpatnībām. No objektīvās puses miesas bojājumu nodarīšana ir prettiesisks kaitējums citas personas veselībai, ko var izdarīt gan ar aktīvu darbību, gan ar bezdarbību. Ar personas aktīvu darbību saprot cilvēka ķermeņa, tā locekļu radītās kustības, piemēram, sitot ar dūrēm, sperot ar kājām un tml. Miesas bojājumu nodarīšanas sastāvs ir materiāls, nodarījums pabeigts ar brīdi, kad cietušajam nodarīti konkrēta smaguma miesas bojājumi. Starp vainīgā darbību un sekām jākonstatē cēloņsakarība. No subjektīvās puses miesas bojājumu nodarīšanu raksturo nodoms (sk. *U.Krastiņš, V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016., 279.-281.lpp. un 295.-297.lpp.*).

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. B/ sevi par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā neatzina, izmantoja tiesības neliecināt. Līdz ar to apsūdzētā pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 503.panta ceturto daļu tiesas izmeklēšanā tika nolasītas.

2016.gada 8.janvārī apsūdzētais kā aizdomās turētais liecinājis, ka aptuveni 10 gadus ir šķīries ar /pers. F/, bet dzīvoja civillaulībā un kopīgi audzināja bērnus. Notikuma dienā nolēmis /pers. F/ un viņas draudzenēm sastādīt kompāniju, un ap plkst.21.30 devies uz draudzenes adresi /adrese A/. Piezvanījis zvana pogu, atvēra dzīvokļa durvis, dzīvoklī bija tumšs, bet no kāpņu telpā esošā apgaismojuma sapratis, ka dzīvokļa durvis nav atvērusi sieviete, bet vīrietis. Aicinājis vīrieti aprunāties, lai noskaidrotu, kas par lietu. Dzīvoklī dzirdējis /pers. F/ balsi, tādēļ spēris soli dzīvoklī, bet vīrietis neesot viņu laidis tālāk, nostājās priekšā. Sākuši grūstīties, saķērušies, vīrietis bija pieliecies, apsūdzētais vīrieti apķēris un abi izgāja kāpņu telpā, kur abu starpā izveidojās fizisks konflikts, abi turpināja grūstīties. Vīrietis sāka saukt palīgā policiju. Brīdī, kad nebija stiprs tvēriens, apsūdzētais izmantoja izdevību, izgriezās un aizgāja prom. Kurā brīdī vīrietis varēja gūt plaukstas lūzumu, apsūdzētais nezina. Abu starpā sišanas nebija. Citas personas dzīvoklī, kā vienīgi /pers. F/, nedzirdēja. Kāpņu telpā bija iznākuši kaimiņi. Apsūdzētajam rokās nekādu priekšmetu nebija. Atzīst, ka apsūdzētajam ar šo vīrieti bija savstarpējs konflikts, jo sapratis, ka vīrietis ir /pers. F/ draugs. Nekāda kautiņa abu starpā nebija, ar rokām nevicinājās. Tīšām žņaudzis vīrieti neesot. Varbūt brīdī, kad vīrietis bija pieliecies, apsūdzētais vīrieti apķēra un abi izgāja kāpņu telpā *(lietas 1.sējuma 39.-40.lapa)*.

2016.gada 17.jūnijā kā apsūdzētais /pers. B/ liecinājis, ka savu vainu atzīst daļēji. Neatzīst sitiena izdarīšanu ar koku, jo koka viņam nebija. Arī ar elektrības atslēgšanu viņam nav nekāda sakara. Par dzīvoklī atrasto koku, izskaidrojuma nav. Sašutis par šādu /pers. F/attieksmi pret viņu. 2015.gada 11.novembrī ap plkst.18.00 līdz plkst.21.00 sazvanījies ar/pers. F/ un /pers. F/ teikusi, ka esot pie draudzenēm. To, ka apsūdzētais ies pie /pers. F/, par to neesot runājuši. /pers. F/ pateikusi adresi, kur atrodas. Pats atradās savā un/pers. F/dzīvesvietā /adrese/. Pa balkona logu redzējis, kurā mājā, kurā stāvā un kurā dzīvoklī pretējā mājā/pers. F/atrodas. Pa logu redzējis, kurā kāpņu telpā un kurā dzīvoklī/pers.F/ iegāja. Uz to dzīvokli gājis pēc kāda laika. Kāpņu telpa bija apgaismota, varēja ieslēgt gaismu. Piezvanot pie durvīm, gaisma kāpnēs jau bija izslēgusies, arī dzīvoklī bija tumšs. Sapratis, ka viņam pretī dzīvoklī stāv vīrietis. Sākumā, kad vīrietis vēra vaļā durvis un acīmredzot saprata, ka aiz tām nav gaidīts ciemiņš, vīrietis mēģināja durvis aizvērts, bet apsūdzētais, turot aiz roktura, mēģināja tās atvērts. Varbūt, ka roku vīrietis šādā veidā saspieda durvīs. Līdz pat konflikta dienai ar /pers. F/ dzīvoja kopā dzīvoklī /adrese B/. Vīrieti nepazina, nebija nekādas intereses un nodoma iet kādam nodarīt miesas bojājumus. Gāja, lai satiktu /pers. F/u, kopā paciemotos un kopā ietu mājās *(lietas 1.sējuma 51.-52.lapa)*.

2016.gada 25.oktobrī kā apsūdzētais /pers. B/ papildus liecinājis, ka pēc iepazīšanās ar grozīto apsūdzību, savu vainu atzīst pilnībā, izdarīto nožēlo.

Par nodarījuma būtību liecību sniegt nevēlās, jo savas vainas atzīšana apstiprina notikušo nodarījumu. Juridiskās palīdzības administrācijas izmaksāto kompensāciju kriminālietā 900 EUR atzīst. Cietušā pieteikto kaitējuma kompensāciju par ārstēšanos, ko apliecina lietā esošie čeki, pilnībā atzīst. Tika izskaidrota vienošanās procesa būtība un sekas. Piekrīt šo krimināprocesu turpināt vienošanās procesa kārtībā *(lietas 1.sējuma 78.lapa)*.

Izvērtējot apsūdzētā pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, tiesa uzskata, ka visas apsūdzētā liecības ir izmantojamas pierādīšanā, apsūdzētais pat ir atzinis vainu, izrādījis vēlmi kompensēt ārstēšanās izdevumus cietušajam, atzinis valsts izmaksāto kompensāciju cietušajam, un ir visai apšaubāms, ka apsūdzētais to būtu darījis, nenodarījis cietušajam miesas bojājumus, kādi tie norādīti apsūdzībā. Saprotams, ka apsūdzētajam ir tiesības uz aizstāvību, tajā skaitā izvēlēties aizstāvības pozīciju, un savas vainas neatzīšanu tiesa vērtē kā apsūdzētā izvēlēto aizstāvības pozīciju.

Cietušais /pers. C/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka 2015.gada 11.novembrī, atrodoties savā dzīvoklī /adrese A/, dzīvoklī izdzisa gaisma. No sava balkona redzējis, ka visiem kaimiņiem ir gaisma, un tas licies aizdomīgi. Pa durvju actiņu redzējis, ka trepēs kāds kaut ko dara pie elektrības skapja. Kad atvēris durvis, /pers. B/ stāvēja pa kreisi uz kāpnēm, un /pers. B/ cietušajam iesita pa galvu ar sētas mietu. Cietušais pielika roku priekšā galvai, tādēļ trāpīja arī pa roku. Sitiens par roku un galvu notika vienlaicīgi. Nevar pateikt pa kurieni vairāk trāpīja, arī to, cik reizes sita, neatceras, jo bija apdullis. Kad pēc kādām 1-2 minūtēm atžirdzis, /pers. B/ jau bija ielauzies cietušā dzīvoklī, koridorā, kur žņaudza cietušo ar sētas mietu, cietušais mēģinājis mietu nospiest nost, kas arī izdevās. Cietušais sauca pēc palīdzības un sieva /pers. F/ gribēja zvanīt policijai, tobrīd apsūdzētais iespēra /pers. F/ pa vēderu un telefonu, kurš izjuka. Tad atskrēja kaimiņi, cietušais izrāva mietu un nolika koridorā. Kad /pers. B/ gāja prom, tad skaidri redzēja, ka sitējs ir /pers. B/. Atbrauca policija, cietušais liecību nesniedza, vēlējās braukt uz medicīnas centru, jo bija sāpes. Medicīnas centrā cietušajam konstatēja, ka sašķaidīts īkšķis un pirkstu ieģipsēja. Aizbraucis uz policiju, kur teica, ka pagaidām liecību nesniegs, jo ir sāpes un, iespējams, smadzeņu trīce, un varbūt /pers. B/ atvainosies. Otrā dienā cietušais policijā iesniedzis iesniegumu. Policists, kurš bija izsaukumā, paņēmis sētas mietu, ar kuru /pers. B/ cietušo sita. 2015.gada 18. novembrī cietušo ielika slimnīcā, jo bija operācija. Pēc sitiena cietušajam pazuda oža, kas nav atgriezusies. Vēl joprojām ārstējas un gaidāmas vēl divas rezonanses, jo roka nestrādā. Cietušais nevar pilnvērtīgi strādāt savā saimniecībā, esot jāstrādā uz kombaina, bet roka gurst, tāpēc noteikti sniegs dokumentus invaliditātei. Redzēja, ka pie rotaļu laukuma bija koka mieti, ar ko atsien kociņus, un viena tur nebija. No sitieniem cietušajam galvā bijis zilums, kas parādījās no rīta. Cietušais medicīnas centrā teicis, ka sāp arī galva. Galvu apskatīja vizuāli. Cietušajam injicēja zāles pret sāpēm, pēc tam pret galvassāpēm lietoja tādas zāles, kādas bija mājās. Dzīvoklim ir vienas ārdurvis. Vārdu pārmaiņas cietušajam ar /pers. B/ nebija. Pēc notikuma pilnībā zaudējis ožu. Tika veikta galvas rezonanse, izrakstītas dārgas zāles. Uz laiku oža atjaunojusies, bet tad atkal pazuda. Dakteri saka, ka ožas zudusi no sitiena, jo sašūpots kaut kāds nervu tīkliņš. Ja /pers. B/ cietušo būtu dabūjis gar zemi, tad cietušais nebūtu starp dzīvajiem. Dzīvoklī bija cietušā nākamā sieva/pers. F/, kura dzirdēja un redzēja notikumu. Elektrības kaste ir atverama ar durvju rokturi un elektrību var izslēgt automātiski. Kāpnēs iespīdēja gaisma no laternām un pretējo māju logiem. Tad, kad kāpnēs redzēja cilvēka siluetu, to atpazinis kā /pers. B/, jo /pers. B/ pirms tam bija redzējis, un atpazina pēc miesas būves. Tad, kad žņaudza, atpazina pēc balss. Gaismu kāpnēs ieslēdza viens no kaimiņiem un /pers. B/ raitā solī aizgāja pa kāpnēm. /pers. B/ rīcība esot izskaidrojama ar to, ka /pers. F/ ir /pers. B/ bijusī sieva un vienlaicīgi uzturēja attiecības arī ar /pers. B/. /pers. F/ jau jaunībā bija simpātija gan cietušajam, gan /pers. B/. Pēc kāda konflikta 1991.gadā cietušajam ar /pers. B/, policists iešāva cietušajam pierē. Cietušais uzskata, ka /pers. B/ pasūtījis uzbrukumu. Šautais ievainojums cietušajam neradīja komplikācijas, jo bija skarta tikai ādas kārta. No tā nebija nekādu veselības problēmu. Cietušajam nav medicīnisko dokumentu par šauto brūci. Uz 2015.gada 11.novembri pie cietušā /pers. F/ dzīvoja ik pārdienas. /pers. B/ motīvs esot bija cietušo nosist, jo /pers. B/ iemīlējies bijušajā sievā. Dzirdējis, ka /pers. F/ kliedza, lai beidz sist un laiž vaļā, uzrunāja vārdā un teica:/pers. B/, laid vaļā!"

Vērtējot cietušā liecības, tiesa nekonstatēja tādus apstākļus, kas dotu pamatu secinājumam, ka cietušais apsūdzēto apmelo. Savukārt ir konstatējams apsūdzētā rīcības motīvs pret cietušo - cietušā kopdzīve ar apsūdzētā bijušo sievu, ar kuru apsūdzētais arī uzturēja attiecības.

Lieciniece /pers. F/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka /pers. B/ ir viņas bijušais vīrs un bērnu tēvs. Dzīvoklī pazuda gaisma, teikusi /pers. C/, lai paskatās, vai visiem nav gaismas. Atrodoties istabā, dzirdēja blīkšķi. Bļāvusi palīgā, saskrēja kaimiņi, gājusi uz istabu salikt telefonu, ko /pers. B/ viņai izspēra no rokām, laikā, kad lieciniece rāva /pers. B/ nost no /pers. C/. /pers. B/ bija dzīvoklī, /pers. C/ uz sliekšņa. /pers. C/ bija sakņupis, galva /pers. C/ sānā bija uztūkusi, bet pušu nebija. Laikam kreisajā pusē bijis uztūkums, bet varot kļūdīties. Roka bija pārpampusi, zila. Miets bijis pie ārdurvīm, tāda kā beisbola nūja. Miets bija garš, ap 1,20 m, licies apaļš, 5-6 cm diametrā. /pers. B/ bija greizsirdīgs. Ar /pers. B/ lieciniecei uz notikuma brīdi vairs nebija kopdzīves. Atpazina, ka tas ir /pers. B/, pēc apģērba. Sišanu ar mietu neredzēja. Redzēja, ka /pers. B/ bija apķēris /pers. C/, bet koku neredzēja. Koku savāca policija. Pēc kustībām sapratusi, ka /pers. B/ /pers. C/ žņaudz, bet priekšmetu ar ko žņaudz neredzēja.

Liecinieces /pers. F/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības atbilstoši Krimināprocesa likuma 501.panta 1.punktam tika nolasītas. Lieciniece liecinājusi, ka 2015.gada 11.novembrī ap plkst.21.30 atradās pie sava drauga /pers. C//adrese/. Brīdī, kad dzīvoklī pazuda elektrība, atradās dzīvojamajā istabā, bet /pers. C/ devies uz kāpņu telpu, lai noskaidrotu elektrības pazušanas iemeslu. Dzirdēja, ka /pers. C/ atslēdz durvis un tajā paša brīdī dzirdējusi troksni, tādu kā blīkšķi, ka kāds spertu pa durvīm. Dzirdēja, ka sauc pēc palīdzības un iznākot no istabas, redzēja, ka notiek kaut kāda grūstīšanās. Bija tumšs un īsti nesaprata, kas notiek. Sākumā lieciniecei likās, ka tas ir viņas dēls, aizrādījusi, lai nomierinās, bet lieciniece tika ignorēta. Atgriezusies istabā pēc telefona, bija sabijusies, gribēja izsaukt policiju. Joprojām dzirdēja troksni, atgriezusies dzīvokļa koridorā, un tad redzējusi, ka tas ir liecinieces bijušais vīrs /pers. B/, nevis dēls. Redzēja, ka /pers. B/ no aizmugures ir apķēris /pers. C/, kurš bija saliecies. Mēģinājusi /pers. B/ raut nost no /pers. C/. /pers. B/ pagriezās pret liecinieci un, griežot no sevis nost, izsita no rokām lieciniecei mobilo telefonu. Liecieniec paņēma no grīdas izjukušo telefonu un aizgājusi uz istabu. Vai /pers. B/ rokās bija koks, neredzēja, bija tumšs. Iznākot no istabas, kad elektrība jau bija pieslēgta, redzēja koridorā koka mietu, pieslietu pie sienas. /pers. C/ lieciniecei teicis, ka ar to mietu /pers. B/ viņam nodarījis miesas bojājumus, mēģinājis viņu ar to žņaugt. /pers. B/ apzināti atnāca pie /pers. C/, un atslēdza elektrību, ko, kad tā pazuda, lieciniece pa balkonu apskatījusies, ka apkārt kaimiņiem deg gaisma. Mājās tāda koka mieta nav, to /pers. B/ noteikti izrāva no apstādījumiem pilsētā. No 2016.gada 24.aprīļa ir precējusies ar /pers. C/ *(lietas 1.sējuma 30.-32.lapa)*. Lieciniece pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības uzturēja. Paskaidroja, ka liecības uztur tādas, kā liecinājusi, jo tā noteikti bija, šobrīd vairs neatceroties. Ar kombainu braukšanu /pers. C/ ejot traki, jo kombains ir uz pults. Meklējot kombainieri uz nākamo sezonu. Sportot /pers. C/ var, jo tās esot tikai piecas minūtes.

Liecinieks /pers. H/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka 4.stāvā izdzirdējis troksni un sieviete kliedza palīgā. Liecinieks dzīvo 5.stāvā. Troksnis bija kā sitiens pa kaut kurieni, tā, kad durvju rokturis nokrīt. Ieslēdzis kāpņu telpā gaismu ar slēdzi un redzējis, ka /pers. B/ /pers. C/ apķēris un žņaudz. Kad /pers. B/ liecinieku pamanīja, tad metās bēgt. Liecinieks skrēja pakaļ, mēģināja noķert /pers. B/, bet /pers. B/ aizmuka. Durvīm bija nosists kliņķis un bija pamests zaļgans koka miets, apaļš, 5-10 cm diametrā. Liecinieks redzēja žņaugšanu ar mietu. Atnāca arī kaimiņi /pers. I/ un /pers. J/. /pers. B/ kāpņu telpai bija izslēdzis gaismas korķus. /pers. C/ teica, ka šausmīgi sāp labā roka. Roka /pers. C/ pēc notikuma bija ģipsī. /pers. B/ un /pers. C/ atradās starp durvīm, vairāk kā uz kāpņu telpu, dzīvokļa durvju ailē. Viņi cīkstējušies ārpus dzīvokļa slieksnim. Durvis veras uz ārpusi, dzīvoklim ir vienas durvis. /pers. C/ turējis apsūdzēto aiz jakas, apsūdzētais izrāvās no cietušā.

Liecinieks /pers. I/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka notikuma brīdī dzīvojis /adrese C/, kaimiņos cietušajam. Redzējis vīrieti, ap gadiem 30 – 40, kurš aizskrēja projām. Kopā ar /pers. H/ skrējuši pakaļ, bet neveiksmīgi. Dzirdējis sievieti, kura sauca palīgā, kliedza, ka nosita vai sita, un vīrieti, kas paskrēja lieciniekam garām. Atceroties siluetu un pēc miesas būves varētu būt apsūdzētais, neesot bijis lielas miesas būves. Ar cietušo neesot runājis. Vīrieti dzīvoklī neredzējis, bet pēc situācijas sapratis, ka ir trešā persona vīrietis vai sieviete. Kāpņu telpa esot ar logiem un, visticamāk, ka bija laternu

apgaismojums kāpņu telpā. Sākumā dzirdējis, ka sieviete kliedz, ka nosita vai sita. Tad aizskrējis vīrietis un instinktīvi skrējis pakaļ tam vīrietim. Par koku vai mietu liecinieks neatceras, nav redzējis. Kad sniedzis ziņas inspektorei D.Skutelei, tad faktus labāk atcerējies. Pēc tam liecinieks esot dzirdējis, ka kāds bija sists, ka bija kautiņš, bet detaļas lieciniekam neesot zināmas. Par durvju bojāšanu nevarot pateikt.

Lieciniece /pers. K/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka bija procesa virzītāja šajā kriminālprocesā. Veikusi kaimiņu aptauju, bet ko katrs liecināja, neatceras. Liecinieku liecības bija par to, ka bija palīgā saucieni un liecinieki izskrējuši palīgā. Bija pazudusi elektrība dzīvoklī, tad cietušais saņēmis sitienu. Informāciju par notikušo sniedzis cietušais un cietušā sieva. Kaimiņi apliecināja faktu, ka apsūdzētais skrējis prom un, ka nebija elektrības. Lietu saņēmusi janvārī ar lietisko pierādījumu un lietiskā pierādījuma apskati veikusi maijā. Viņas kā procesa virzītājas darbības lietā sākās no 2016.gada 6.janvāra. Aptauju veica arī ar /pers. H/. Lieciniece lietu janvārī saņēmusi ar visu lietisko pierādījumu un maijā veikusi apskati mietam. Šajā gadījumā I.Kovaļevskis mietu izņēma ziņojuma ietvaros. Veicot aptauju, lieciniece vienmēr skaidrojot tiesības. Neatceroties, vai brīdinājusi par atbildību veicot aptauju. Aptauja notika mutiski.

Lieciniece /pers. K/ 2016.gada 18.jūlijā sniegtais ziņojums, kurā lieciniece ziņo par kriminālprocesa ietvaros veikto aptauju ar personām, kuras, iespējams, varēja redzēt un dzirdēt brīdi par /pers. C/ miesas bojājumu nodarīšanu 2015.gada 11.novembrī /adrese/ daļā par /pers. J/ un /pers. I/ sniegtajām liecībām tiesas izmeklēšanā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.,3.punktu tika nolasīts, jo liecinieks /pers. J/ ir miris, bet liecinieces /pers. K/ ziņojumā pierakstītajā /pers. I/ liecībā un liecinieka /pers. I/ sniegtajā liecībā tiesas izmeklēšanā prokurors saskatīja pretrunas. Liecinieks /pers. I/ aptaujā liecinājis, ka dzīvo dzīvoklī Nr.68. Izdzirdējis, ka kāds kliedz, lai sauc policiju. Izejot kāpņu telpā, redzējis, ka kāds skrien lejā pa kāpnēm. Skrējis vīrietim pakaļ, skrējis kopā ar kaimiņu Jāni no piektā stāva. Aizejot pie /pers. C/, sapratis, ka viņam dzīvoklī bija pazudusi elektrība un brīdī, kad devies to pārbaudīt, atverot dzīvokļa durvis, vīrietis, kurš aizmucis, esot /pers. C/ iesitis pa roku un galvu, tika bojātas arī durvis, kuras vēlāk Jānis palīdzējis salabot. Liecinieks /pers. J/ aptaujā liecinājis, ka izdzirdot troksni un palīgā saucienus, izgājis kāpņu telpā, un devies palīgā kaimiņam /pers. C/. Dzīvokļa koridorā redzējis koka mietu apmēram 1,5 m garu. No /pers. C/ sapratis, ka bija atnācis sievietes draugs vai bijušais vīrs, kurš izslēdzis dzīvoklim korķus un brīdī, kad /pers. C/ gājis ārā no dzīvokļa, šis vīrietis iesitis ar mietu pa roku, kā arī salauzis durvis. Nepazīstamais vīrietis skrējis lejā pa kāpnēm. Atceras, ka veikusi aptauju, staigājusi pa stāviem, bet personas neatceroties. Atceroties, ka bijusi laikam viena sieviete un aptaujā teikusi, ka kāpņutelpā neesot bijis elektrības, ka saukuši palīgā, kāds skrējis pakaļ. Atceroties kopumā, bet sīkumus neatceras. Neatceroties, ka /pers. I/ teicis, ka skrējis pakaļ. Ja tā pierakstīts, tad tā arī esot bijis. Piefiksējusi katras personas liecības atsevišķi. Gājusi pie katra dzīvokļa un jautājusi, vai ir kas zināms, jautājusi personas datus un ko ir dzirdējuši. /pers. I/ stāstītais esot no viņa paša vārdiem. Katrs ticis aptaujāts atsevišķi. Lieciniece uztur savu ziņojumu, bet to neatceras. Personas tiekot brīdinātas par patiesu liecību sniegšanu. Ziņojumā vajadzētu būt fiksētam. Aptaujātajām personām netiek izsniegtas veidlapas par tiesībām un pienākumiem. Aptaujātajām personām tika izskaidrots, ka liecības fiksēs ziņojuma veidā. Ja varētu sīkāk liecināt, tad būtu pratināti kā liecinieki. Neatceroties, vai liecinieki tikuši brīdināti par ziņu neizpaušanu. Pratinājusi tos, kuri atvēruši durvis.

Liecinieks M.Židovs tiesas izmeklēšanā liecināja, ka ierodoties notikuma vietā, pie dzīvokļa durvīm iznāca vīrietis un paskaidroja, ka bija ieradies vīrietis un iesita ar koku pa roku, bijusi saķeršanās. Bijis it kā sievas bijušais vīrs. Piedāvājis rakstīt iesniegumu, bet cietušais atteicies to darīt, izskaidrojuši tiesības vērsties policijā arī nākamajā dienā. Izbraukājuši pilsētu un pēc pazīmēm meklēja vīrieti. Pārinieks bija /pers. N/. Parasti tikai viens raksta ziņojumu uz sava vārda, pārrunājot ko un kā. Ziņojumu atdod iecirkņa dežūrdaļai, uz reģiona priekšnieka vārda.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu liecinieka M.Židova pirmstiesas izmeklēšanā sniegtais ziņojums tika nolasīts tiesas izmeklēšanā, jo liecinieks lietas apstākļus aizmirsis. 2015.gada 11.novembrī sniegtajā ziņojumā liecinieks M.Židovs norādījis, ka 11.novembrī, veicot ceļu satiksmes uzraudzību Aizkraukles pilsētā kopā ar inspektoru A.Kuprijanovu, ap plkst.21.24 saņēmusi informāciju no OVS, ka Lāčplēša ielā 25 daudzstāvu mājas kāpņu telpā norisinās konflikts, iespējams kautiņš. Ierodoties notikuma vietā ap plkst.21.26 kāpņutelpā pie dzīvokļa Nr.72 , sastapuši /pers. C/, kurš paskaidroja, ka pie viņa bija ieradies paziņa /pers. B/, un abu starpā izcēlās konflikts. /pers. B/ bija devies prom. /pers. C/ pretenzijas pret /pers. B/ neizteica un no policijas palīdzības atteicās. No iesnieguma rakstīšanas atteicās *(lietas 1.sējuma 3.lapa)*.

Liecinieks I.Kovaļevskis tiesas izmeklēšanā liecināja, ka bija izsaukums Lāčplēša ielā. Iegājis dzīvoklī pie cietušās personas, veikuši sarunas. Sākumā domājis, ka pieņemšot iesniegumu, bet tā kā bija sadragāta roka, tad cietušais brauca pēc palīdzības. Laikam trāpījis pa galvu, bet to neatceroties. Pieņēmuši lēmumu, ka labāk doties pēc palīdzības. Tur bija miets. Liecinieks to paņēmis līdzi, lai tas nepazustu. Cietušais aizbraucis uz ātrajiem. Liecinieks aizbraucis uz kabinetu. Vienojušies, ka pēc apskates, lai cietušais dodas pie liecinieka. Cietušais izlēmis, ka iesniegumu nerakstīs, ka izlīgs un paši tiks galā. Sanākot tā, ka mieta paņemšana netika noformēta. Bija pārliecināts, ka cietušais rakstīs iesniegumu, bet tā nenotika. Tas laikam bijis apaļkoks, diametrā 7-8 cm. Iespējams, gaišs koks ar spicu leju, kā žogiem. Pats notikums tika reģistrēts NŽ. Miets bija nolikts kabinetā. Miets acīmredzot tika nodots procesa virzītājam. Sākotnēji procesa virzītāja bija I.Gailīte, tad /pers. K/.

Liecinieka I.Kovaļevska sniegtais ziņojums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu tiesas izmeklēšanā tika nolasīts, jo liecinieks bija aizmirsis lietas apstākļus. 2015.gada 11.novembra ziņojumā liecinieks I.Kovaļevskis liecinājis, ka 2015.gada 11.novembrī pildot savus dienesta pienākumus, ap plkst.21.54 saņēma izsaukumu par to, ka /pers. C/ dzīvesvietā Lāčplēša ielā 25 pie dzīvokļa Nr.72 ir izcēlies konflikts ar /pers. B/. Konflikta laikā /pers. B/ /pers. C/ ar koka mietu ir nodarījis miesas bojājumus. Tā kā /pers. C/ devās pēc medicīniskās palīdzības uz Aizkraukles traumpunktu, un ar iesniegumu policijā sacīja, ka vērsīsies vēlāk, tad liecinieks, lai nepazustu lietiskais pierādījums – koka miets (1,2 m garš, viens gals noasināts), to nogādāja Aizkraukles policijas iecirknī, lai vēlāk tiktu pievienots pie kriminālietas materiāliem *(lietas 1.sējuma 33.lapa)*.

Liecinieks /pers. R/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka ir cietušā /pers. C/ kaimiņš no pretējā dzīvokļa. Izdzirdot kāpņu telpā bļāvienus, asas skaņas, vīriešu balsis. Vīrietis saucis palīgā, izskrējis koridorā. Vadījies pēc /pers. C/ teiktā, ka bojāts apgaismes slēdzis un /pers. C/ piekauts. /pers. C/ teicis, ka zinot cilvēku, kurš viņu piekāva. Izsaukuši ātros. Redzējis, ka /pers. C/ bija sasista roka, sapratis, ka roka bija stipri sasista. /pers. C/ staigāja un kliedza, ka roka stipri sasita, ka roka sasista ar koka mietu-bomi. Miets, ar kuru parasti apstādījumos satur kokus, mētājās koridorā. Metru garš, diametrā aptuveni 4-5 cm. /pers. C/ stāstījis, ka atvērot dzīvokļa durvis, dabūjis ar mietu. Bija noskrējis arī augšas kaimiņš /pers. H/. /pers. H/ labojis /pers. C/ dzīvokļa durvis. Sapratis, ka policija ir izsaukta. Korķi neesot bijuši izslēgti, bet bojāts slēdzis, lai koridorā nebūtu elektrības. Slēdzis speciāli bija sadauzīts pirms notikuma. Liecinieks pēc notikuma izsaucis "Laumas" darbinieku, lai salabo. Policijas darbiniece pie liecinieka uz dzīvokli braukusi vairākas reizes. No abiem dzīvokļiem – /pers. C/ un liecinieka dzīvokļa kāpņu koridorā iespīdēja gaisma, tad arī to bomi redzēja. Liecinieks apstiprināja, ka lietas materiālos esošajās fotogrāfijās redzamais koka miets ir tas pats, kuru liecinieks redzēja notikuma vietā.

Lieciniece I.Gailīte tiesas izmeklēšanā liecināja, ka viņa ir kriminālpolicijas inspektore. 2015. gadā strādājusi kārtības policijā. Bijusi procesa virzītāja šajā lietā, bet pašu notikumu neatceras. Nevar pateikt, vai šo lietu nodevusi citam inspektoram.

Izvērtējot liecinieku liecības, tiesa atzīst, ka liecinieku liecības ir patiesas un tās izmantojamas pierādīšanā, būtisku pretrunu liecinieku liecībās nav.

Eksperts M.Siliņš tiesas izmeklēšanā liecināja, ka lietā ir divi atzinumi – Nr.538 un papildus atzinums Nr.288. Tos uzturēja. Eksperta rīcībā ir tikai tas, kas ir medicīnas dokumentos, ekspertam nav rentgenogrammas. Bija informācija, ka ir bijuši sitieni ar koku. Arī durvju mala var būt ciets, truls priekšmets. Citu bojājumu cietušajam neesot bijis un galvas trauma nav fiksēta, vismaz ekspertam nav tādas informācijas. Ar durvīm var gūt traumu, ja tās sit ar pietiekamu spēku, lai lūztu kauls. Lai noteiktu spēku, jāveic eksperiments. Roka ir kustīga un saņemot sitienu, tā "aiziet" prom. Jābūt sitienam pa īkšķa pamatni. Eksperts nevar atbildēt par durvju triecienu, jo tas nav medicīnisks jautājums. Nevarot noteikt sitiena priekšmetu, jo nav tādu medicīnisko datu, pa kuru vietu saņemts trieciens. Durvis ir truls, ciets priekšmets. Tas neesot medicīnisks jautājums, vai roka pirms sitiena bija brīva, kustīga. Būtisks

ir pats trieciens, nevis kur atrodas roka. Ekspertam nav datu, kur atrodas roka. Var dabūt sitienu pa roku, sargājot galvu. Eksperta rīcībā nav nekādu traumatisku bojājumu par galvu. Ja būtu bijis sitiens pa galvu, tad jābūt pamatīgiem galvas bojājumiem. Krītot koks nenodarītu tādu traumu rokai. Nevarot atbildēt vai bija sitiens, kritiens vai kāds cits veids, jo ekspertam nav datu par ārējo traumu. Krītot bez paātrinājuma, nevar nodarīt bojājumus. Tas ir šķembains lūzums. Atkarīgs no cilvēka kauliem kāds būs lūzums. Ekspertam nav zināms par iepriekšējo traumu. Jo vecāks cilvēks, jo vairāk pastāv iespēja par osteoporozi. Atkarīgs kāds lūzums, sitiena leņķis, kāds vecums. Šādai traumai ir paliekošas sekas un noteikti ir kustību ierobežojumi.

Ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta Zemgales reģionālās nodaļas 2015.gada 15.decembra eksperta atzinumu Nr.538/P pierādīts, ka /pers. C/ konstatētie miesas bojājumi – labās plaukstas pirmā plaukstas kaula šķembains lūzums – ir vidēja smaguma miesas bojājumi, kas izraisījuši veselības traucējumu uz laiku ilgāku par trim nedēļām. Norādīts, ka minētie miesas bojājumi radušies no cieta, trula priekšmeta iedarbības, iespējams, radušies pie lēmumā uzrādītajiem apstākļiem, proti, no tā, ka /pers. B/ ar sētas (koka) mietu tīši vienu reizi iesita cietušajam, trāpot pa galvu un labo roku *(lietas 1.sējuma 15.-16.lapa)*.

Ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta Zemgales reģionālās nodaļas 2016.gada 13.jūlija papildus eksperta atzinumu Nr.288/P pierādīts, ka labās plaukstas pirmā plaukstas kaula lūzums /pers. C/ varēja rasties no jebkura cieta, trula priekšmeta iedarbības ar traumējošā spēka pielikumu lūzuma rajonā; ka ekspertīzei iesniegtajos medicīniskajos dokumentos nav fiksēti traumatiski bojājumi plaukstas pretējā pusē (V delnas kaula apvidū), kas varētu apstiprināt plaukstas saspiešanu no abām pusēm vienlaicīgi *(lietas 1.sējuma 59.-61.lapa)*.

Ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas 2016.gada 3.oktobra papildus komisijas eksperta atzinumu Nr.47-K pierādīts, ka 1) cietušajam /pers. C/ ir konstatēti šādi miesas bojājumi – labās plaukstas I plaukstas kaula šķembains lūzums. Minētie miesas bojājumi varēja rasties 2015.gada 11.novembrī, trulu-cietu priekšmetu iedarbības rezultātā, lēmumā norādītajos apstākļos un pēc sava rakstura pieskaitāmi pie vidēja smaguma miesas bojājumiem, kas izraisīja ilgstošus veselības traucējumus uz laiku virs 21 dienas; 2) citi miesas bojājumi /pers. C/ nav nodarīti; 3) norādītie miesas bojājumi nav izraisījuši vispārējo darbspēju paliekošu zaudējumu; 4) iesniegtajos medicīniskajos dokumentos galvas trauma /pers. C/ nav konstatēta. 2015.gada 11.novembrī galvas trauma /pers. C/ nav nodarīta, tādejādi nav pamata saistīt ožas traucējumus (ja tādi ir) ar miesas bojājumiem, kuri nodarīti 2015.gada 11.novembrī, jo pēc plaukstas kaula lūzuma ožas traucējumi nerodas; 5) diagnoze: "Stāvoklis pēc galvas smadzeņu sasituma.", kura minēta konsultanta slēdzienā (08.01.2016.), pie miesas bojājumu smaguma pakāpes novērtēšanas netiek ņemta vērā, jo neapstiprinās ar objektīviem datiem *(lietas 1.sējuma 72.-75.lapa)*.

Ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas 2019.gada 13.februāra papildus komisijas eksperta atzinumu Nr.6-K pierādīts, ka ekspertiem iesniegtajos dokumentos nav datu par perifērisko nervu bojājumiem /pers. C/ pēc traumas 2015.gada 11.novembrī; /pers. C/ konstatētais miesas bojājums – "labās plaukstas pirmā plaukstas kaula šķembains lūzums" nevarēja rasties sitiena ar durvīm rezultātā; /pers. C/ ir konstatējama labās rokas "pazemināta sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. radialis"; /pers. C/ labās rokas "pazemināta sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. radialis" ir apstiprināta ar objektīviem izmeklēšanas datiem (elektromiogrāfijas izmeklējums no 07.03.2018.); iesniegtajos medicīniskajos dokuemntos nav datu, ka /pers. C/ labās rokas "pazemināta sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. radialis" pastāvēja pirms eksperta M.Siliņa 2015.gada 15.decembra atzinuma Nr.538; /pers. C/ konstatētais labās rokas "pazemināta sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. radialis" varēja rasties ar saudzējoša režīma neievērošanu (piemēram, florbola spēlēšanu un citiem ārsta noteiktā režīma labajai rokai pārkāpumiem) pēc eksperta M.Siliņa 2015.gada 15.decembra atzinumā Nr.538 konstatētā miesas bojājuma – "labās plaukstas pirmā plaukstas kaula šķembainais lūzums" gūšanas; /pers. C/ labās rokas "pazemināta sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. radialis" nav cēloniskā sakarā ar viņam veiktajām medicīniskajām manipulācijām (operācijām) *(lietas 2.sējuma 137.-139.lapa)*.

2016.gada 26.maijā Aizkraukles policijas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektore D.Skutele Aizkraukles policijas iecirkņa 37.kabinētā veikusi sētas koka mieta apskati, kurš tika izņemts 2015.gada 11.novembrī ar I.Kovaļevska ziņojumu no /pers. C/ dzīvesvietas /adrese/. Koka miets ir 117 cm garš, viens gals noasināts – 7 cm, koka diametrs 4,5 cm, vienā pusē visā garumā saplaisājis *(lietas 1.sējuma 34.lapa)*.

Apskates protokolam pievienota foto tabula ar vienu fotoattēlu *(lietas 1.sējuma 35.lapa)*.

Apskatītais sētas koka miets pievienots krimināllietas materiāliem kā lietiskais pierādījums *(lietas 1.sējuma 36.-37.lapa)*.

Rūpīgi novērtējusi tiesas izmeklēšanā pārbaudītos pierādījumus, izvērtējusi tos kopsakarā ar visiem krimināllietas materiāliem, ievērojot pierādījumu vērtēšanas kritērijus, tiesa uzskata, ka apsūdzētā vainīgums viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 126.panta pirmās daļas ir pierādīts.

Saskaņā ar Krimināllikuma 1.panta pirmās daļas nosacījumiem pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes. Krimināllikuma 6.panta pirmā daļa noteic, ka par noziedzīgu nodarījumu atzīstams ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarīts kaitīgs nodarījums (darbība vai bezdarbība), kurš paredzēts šajā likumā un par kura izdarīšanu draud kriminālsods.

Izvērtējot apsūdzētā, cietušā, liecinieku liecības savstarpējā kopsakarā, lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesai nav šaubu un lietā ir pierādīts, ka apsūdzētais ar līdzi paņemto koka mietu tīši izdarījis sitienu cietušajam pa galvu un labās rokas plaukstu, kā rezultātā cietušajam nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi. Tiesas izmeklēšanā netika gūti jebkādi pierādījumi, ka apsūdzībā norādītos miesas bojājumus cietušais varēja iegūt kādā citā vietā un veidā, to gūšanas vietu un veidu pierāda apsūdzētā un cietušā liecības, liecinieku liecības, lietā esošie ekspertu atzinumi.

Izvērtējot liecinieku sniegtās liecības, tiesa secina, ka kaut arī neviens no lieciniekiem nav bijis tiešs aculiecinieks apsūdzētā izdarītajiem sitieniem cietušajam ar koka mietu, tomēr ar liecinieku sniegtajām liecībām apstiprinās cietušā liecībā sniegtās ziņas par faktiem, proti, ka fizisks konflikts notika starp tieši apsūdzēto un cietušo (liecinieki /pers. F/, /pers. H/, /pers. I/ atpazina apsūdzēto kā konfliktā iesaistīto), ka apsūdzētais miesas bojājumu nodarīšanā cietušajam izmantoja koka mietu (liecinieks /pers. H/ redzēja žņaugšanu ar koka mietu; liecinieks /pers. R/ notikuma vietā redzēja koka mietu; lieciniece /pers. F/ pēc notikuma redzēja koridorā koka mietu, pieslietu pie sienas, tāda koka mieta iepriekš /pers. C/ dzīvoklī nav bijis; liecinieks I.Kovaļevskis liecināja, ka no notikuma vietas paņēmis koka mietu). Arī ar liecinieku policijas darbinieku M.Židova un I.Kovaļevska sniegtajām liecībām apstiprinās konflikta esība starp apsūdzēto un cietušo, jo policijas darbinieki uz cietušā /pers. C/ dzīvokli tika izsaukti tieši notikušā konflikta starp apsūdzēto un cietušo sakarā, ko apstiprina arī ieraksts NŽ *(lietas 1.sējuma 1.lapa)*. Tiesai nav nekāda pamata neticēt cietušā un liecinieku liecībās sniegtajām ziņām par faktiem. Cietušā un liecinieku sniegtās liecības nav pretrunīgas. Arī pats apsūdzētais savā 2016.gada 25.oktobra sniegtajā liecībā apsūdzībā norādītos faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju nav apstrīdējis, un savu vainu atzinis. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 131.panta trešo daļu, ja personai šajā likumā noteiktajos gadījumos bija tiesības attiekties sniegt liecību un persona par to bija informēta, bet šo liecību tomēr sniedza, tad šī liecība vērtējama kā pierādījums.

Tiesa atzīst, ka kaut arī miesas bojājumi cietušajam sitiena pa galvu rezultātā nav konstatēti, tomēr miesas bojājumu nekonstatēšana neizslēdz sišanas par galvu faktu, par ko liecina cietušais. Tiesai nav pamata cietušajam neticēt. Tāpat tiesai nav pamata neticēt cietušajam, ka apsūdzētais viņam ar koka mietu iesita pa labās rokas plaukstu, kā rezultātā cietušajam tika nodarīti ekspertu atzinumos Nr.288/P, Nr.538 un Nr.47-K konstatētie miesas bojājumi. Sišanas ar koka mietu faktam aculiecinieku nav, tas apstiprinās ar cietušā liecību, kā arī paša apsūdzētā 2016.gada 25.oktobrī sniegto liecību, kurā apsūdzētais ir atzinis gan sišanu pa galvu, gan sišanu pa labās rokas plaukstu. Koka mieta esību apsūdzētajam apstiprinās arī ar liecinieku /pers. F/ un /pers. H/ liecībām, ar liecinieka I.Kovaļevska ziņojumā sniegtajām ziņām par faktiem, proti, ka liecinieks notikuma vietā ir paņēmis koka mietu un to

nogādājis policijas iecirknī. No notikuma vietas paņemtā koka mieta raksturojums sakrīt ar liecinieku sniegto koka mieta raksturojumu, līdz ar ko tiesai nav šaubu, ka no notikuma vietas paņemtais koka miets ir tas pats, par ko liecina liecinieki.

Aizstāvis iebilda, ka lietā esošais lietiskais pierādījums – notikuma vietā paņemtais koka miets, nav ticis izņemts atbilstoši kriminālprocesuālajām normām, līdz ar to tas atzīstams par nepieļaujamu pierādījumu /pers. B/ vainīguma pierādīšanā. Tiesa aizstāvja iebildumam nepiekrīt, jo atbilstoši Kriminālprocesa normām izmeklēšanas darbību var veikt uzsāktā kriminālprocesā. Konkrētajā gadījumā koka mieta paņemšana no notikuma vietas ir notikusi pirms kriminālprocesa uzsākšanas, līdz ar ko šī nav bijusi izmeklēšanas darbība, kas būtu fiksējama atbilstoši Kriminālprocesa likuma 141.pantā paredzētajā kārtībā. Liecinieks I.Kovaļevskis koka mieta paņemšanu notikuma vietā ir fiksējis savā ziņojumā, kas tiesas ieskatā pirms kriminālprocesa uzsākšanas stadijā ir pietiekoši. Savukārt no notikuma vietas paņemtā koka mieta apskate atbilst Kriminālprocesa likuma 159.pantā noteiktajam, tā ir veikta jau uzsāktā kriminālprocesā, līdz ar ko ir izmeklēšanas darbība, kuras atbilstība vērtējama Kriminālprocesa likuma normām. Tiesa pārkāpumus minētās izmeklēšanas darbības veikšanā nesaskata, šīs izmeklēšanas darbībā iegūtās ziņas ir iegūtas un nostiprinātas atbilstoši Kriminālprocesa likuma 141.,142.pantam, sastādot apskates protokolu. Fakts, ka apskate veikta pusgadu pēc kriminālprocesa uzsākšanas, tiesas ieskatā nav pamats minētā pierādījuma – no notikuma vietas paņemtā koka mieta apskates protokola, atzīšanai par nepieļaujamu pierādījumu atbilstoši Kriminālprocesa likuma 130.pantam, kā to uzskata aizstāvis.

Tiesa atzīst, ka tas, ka cietušais uzreiz notikuma dienā, kad notikuma vietā ieradās policijas darbinieki, neizteica pretenzijas pret apsūdzēto un atteicās rakstīt iesniegumu, uz ko norādīja aizstāvis, nekādā ziņā nenorāda uz apsūdzētā nevainīgumu. Cietušais šādai savai rīcībai tiesas izmeklēšanā sniedza skaidrojumu, proti, ka cietušajam primāri svarīgāka bija viņa veselība, vērsās pie mediķiem, kā arī cerēja, ka apsūdzētais viņam atvainosies. Turklāt par Krimināllikuma 126.pantā izdarīto noziedzīgo nodarījumu kriminālprocess atbilstoši Kriminālprocesa likuma 7.panta otrajai daļai tiek uzsākts neatkarīgi no cietušā pieteikuma. Līdz ar to šādam aizstāvja iebildumam nav juridiski izšķirošas nozīmes.

Starp vainīgā darbību un nodarītajiem miesas bojājumiem jākonstatē cēloņsakarība.

Tiesa atzīst, ka ar paša apsūdzētā, cietušā un liecinieku liecībām, ar ekspertu atzinumos konstatēto pierādīts, ka sitienus cietušajam izdarīja apsūdzētais un apsūdzētā izdarītā tīšā sitiena rezultātā cietušais guva ekspertu atzinumos konstatētos vidēji smagus miesas bojājumus. Lietā esošajos ekspertu atzinumos arī norādīts, ka miesas bojājumi atbilst apsūdzībā norādītajam laikam un radušies cietu trulu priekšmetu iedarbības rezultātā, kas nozīmē, ka tie varēja rasties no sitiena ar koka mietu. Tiesa apšauba iespējamību, ka tādus miesas bojājumus, kādi tika konstatēti cietušajam, apsūdzētais varēja cietušajam nodarīt neapzināti un nejauši, ka tie varēja rasties no trieciena ar durvīm. Jāatzīmē, ka dzīvokļa durvis vērās uz ārpusi, kā to liecināja liecinieks /pers. H/, kas tiesas ieskatā izslēdz iespējamību, cietušajam, atrodoties dzīvokļa pusē, gūt konstatētos miesas bojājumus rokai no trieciena ar durvīm. Turklāt ekspertu atzinumā Nr.6-K atzīts, ka cietušajam konstatētais miesas bojājums – labās plaukstas kaula šķembainais lūzums, nevarēja rasties sitiena ar durvīm rezultātā. To, ka apsūdzētā sitiens ar koka mietu cietušajam bija tīšs, izdarīts apsūdzētā aktīvas darbības rezultātā, pierāda cietušā liecinātais, ka, uzreiz, kā cietušais atvēra dzīvokļa durvis, apsūdzētais cietušajam izdarīja sitienu pa galvu un roku, kā arī cietušā un liecinieku /pers. F/ un /pers. H/ liecinātais par cietušā žņaugšanu. Līdz ar to tiesa secina, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem pierādītas apsūdzētā aktīvas darbības (noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse), kuru rezultātā radīti apsūdzībā norādītie miesas bojājumi cietušajam – labās rokas šķembains lūzums – apdraudēta cietušā veselība (noziedzīgā nodarījuma objekts).

Vidēja smaguma n miesas bojājumus var nodarīt gan ar tiešu, gan netiešu nodomu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 9.panta otro daļu noziedzīgs nodarījums atzīstams par izdarītu ar tiešu nodomu, ja persona apzinājusies savas darbības kaitīgumu un apzināti veikusi vai pieļāvusi vai arī apzinājusies savas darbības kaitīgumu, paredzējusi nodarījuma kaitīgās sekas un vēlējusies to iestāšanos. Savukārt netiešs nodoms, kā tas norādīts minētā panta trešajā daļā, konstatējams tad, ja persona apzinājusies savas darbības kaitīgumu, paredzējusi nodarījuma kaitīgās sekas, un, kaut arī šīs sekas nav vēlējusies, tomēr apzināti pieļāvusi to iestāšanos.

Tiesību doktrīnā un tiesu praksē ir nostiprinājies viedoklis, ka, noskaidrojot vainīgā nodoma saturu, jāpamatojas uz izdarītā noziedzīgā nodarījuma apstākļu kopumu, ņemot vērā nozieguma izdarīšanas veidu un rīkus, brūču un citu miesas bojājumu daudzumu, lokalizāciju, izvērtējot vainīgā un cietušā iepriekšējo izturēšanos, viņu attiecības pirms nodarījuma izdarīšanas, vainīgā noziedzīgo darbību pārtraukšanas iemeslu un viņa rīcību pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas *(Augstākās tiesas plēnuma 1992.gada 24.februāra lēmums Nr.1 "Par Krimināllikuma piemērošanu lietās par tīšām slepkavībām" 2.punkts un U.Krastiņš. V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa.- Rīga:Tiesu namu aģentūra,2016,281.lpp).*

Izvērtējot noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi, tiesa secina, ka apsūdzētais ir izdarījis noziedzīgo nodarījumu ar tiešu nodomu. Lietā ir pierādīts, ka starp apsūdzēto un cietušo, apsūdzētajam ierodoties pie cietušā, cietušajam atverot durvis, apsūdzētais uzreiz ar līdzi paņemto koka mietu tīši izdarīja tiešu sitienu cietušajam pa galvu un labās rokas plaukstu. Šīs faktiskās darbības liecina, ka apsūdzētajam bija nodoms nodarīt cietušajam miesas bojājumus. Lietā nav tādu pierādījumu, kas norādītu, ka apsūdzētais apsūdzībā norādītāja laikā nekontrolēja savas darbības vai nevarēja tās apzināties. Lietā nav tādu pierādījumu, kas pierādītu, ka apsūdzētā nodoms bija nodarīt tieši vidēja smaguma miesas bojājumus cietušajam, taču apsūdzētais ar koka mietu izdarīja tīšu sitienu cietušajam pa galvu un labās rokas plaukstu. Konkrētajā gadījumā noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi raksturo apsūdzētā nenoteikts nekonkretizēts nodoms, jo apsūdzētais paredzējis, kādas sekas vispār var izraisīt nodarījums, taču viņa apziņā tās nav konkretizētas un apsūdzētais, sitot cietušajam ar koka mietu pa galvu un labās rokas plaukstu, pieļāva iespēju nodarīt jebkura smaguma miesas bojājumus. Tiesai nav šaubu, ka apsūdzētais apzinājās savas darbības kaitīgumu, to apzināti veica un paredzēja nodarījuma kaitīgās sekas un vēlējās seku iestāšanos.

Konstatējams arī tas, ka apsūdzētais ir noziedzīgā nodarījuma subjekts, ir fiziska, pieskaitāma un 14 gadu vecumu sasniegusi persona, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu.

Kriminālprocesa likuma 19.panta nevainīguma prezumpcijas princips cita starpā noteic arī to, ka visas sapratīgas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību. Atbilstoši Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai jāpierāda ir personas vainīgums noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Tiesai ir pienākums saprātīgu šaubu gadījumā un tiešu pierādījumu trūkuma apstākļos piemērot nevainīguma prezumpciju.

Tiesa, novērtējot iegūtās ziņas par faktiem pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz tiesas izmeklēšanā vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, novērtējusi pierādījumus kā ticamus un pieļaujamus, attiecināmus uz konkrēto kriminālprocesu, kā arī pietiekamus, lai konstatētu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošos juridiski nozīmīgos faktus, noskaidrojusi apsūdzētā darbības, nodomu, ņemot vērā, ka apsūdzētais ir noziedzīgā nodarījuma subjekts, atzīst, ka tiesas izmeklēšanā tika izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par noziedzīgā nodarījuma sastāva esamību un līdz ar to ir konstatējams Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs, un pastāv Kriminālprocesa likuma 520.panta pirmajā daļā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

Atzīstot apsūdzētā vainīgumu par pierādītu, noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju par atbilstošu Krimināllikuma normām, tiesa secina, ka apsūdzētais ir sodāms.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta pirmo daļu apsūdzētajam ir piespriežams sods tādā apmērā, kādu nosaka Krimināllikuma 126.panta pirmās daļas sankcija. Krimināllikuma 46.panta otrā daļa paredz, ka, nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, savukārt, nosakot soda mēru, saskaņā ar šī panta trešo daļu tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Tāpat vērā ņemams Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā definētais soda mērķis, proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu,

sodīt vainīgo par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tiesas izmeklēšanā, pārbaudot apsūdzētā raksturojošos datus, tiesa konstatēja, ka apsūdzētais agrāk nesodīts, vairākkārt sodīts administratīvi *(lietas 1.sējuma 44.-46. lapa)*.

Ņemot vērā iegūtās ziņas par apsūdzēto, tiesa uzskata, ka viņš ir vērtējams pozitīvi un tiesa uzskata, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums ir izņēmuma gadījums apsūdzētā dzīvē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums, ko izdarot, apsūdzētais apdraudējis cietušā veselību.

Tiesa, ievērojot Krimināllikuma 47., 48.pantu, konstatē, ka lietā nav konstatēti apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākļu, nav arī atbildību pastiprinošo apstākļu.

Tiesa, ņemot vērā soda veida ietekmējošos apstākļus, par atbilstīgu un samērīgu, atbilstošu soda mērķim, uzskata sodu piespiedu darbu veidā, kā to norādīja prokurors.

Krimināllikuma 40.pants noteic, ka piespiedu darbs ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātais izcieš, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba un mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības.

Piespriežot pamatsodu piespiedu darba veidā, apsūdzētais tiks iesaistīts sabiedrībai nepieciešamos darbos bez atlīdzības, tiks pakļauts noteiktai darbu veikšanas kārtībai, un tiesa uzskata, ka šis soda veids būs audzinošs sods apsūdzētajam, piespiedu darba izciešanas rezultātā apsūdzētais tiks motivēts laboties. Tiesas rīcībā nav informācijas, ka apsūdzētais nevarētu izciest sodu piespiedu darba veidā specifiska darba režīma dēļ vai pastāvētu kādi citi vērā ņemami apstākļi. Turklāt, ņemot vērā apsūdzētā personību, tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā nav nekādas nepieciešamības apsūdzētajam piemērot bargāku soda veidu.

Izciešot piespiedu darbu, tiks līdzsvarotas arī sabiedrības un apsūdzētā intereses, jo apsūdzētajam ir jāizcieš sods par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jāizdara attiecīgi secinājumi, savukārt sabiedrība iegūs no apsūdzētā bezatlīdzības veiktajiem darbiem, un sabiedrības interesēs nav apsūdzētā izolēšana no tās *(A.Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp)*.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka nav konstatēti apsūdzētā atbildību mīkstinošie apstākļi, nav konstatēti arī atbildību pastiprinošie apstākļi. Piespiedu darbs atbilstoši Krimināllikuma 40.panta pirmajai daļai nosakāms no četrdesmit līdz divsimt astoņdesmit stundām. Izvērtējusi prokurora viedokli par apsūdzētajam piemērojamā soda mēru – piespiedu darbu uz 190 stundām, tiesa šādu soda mēru atzīst par atbilstīgu un samērīgu, atbilstošu soda mēra ietekmējošiem apstākļiem, tomēr, nosakot soda mēru tiesa, piekrītot aizstāvim, ņem vērā, ka kriminālprocesā nav tikušas ievērotas apsūdzētā tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā.

Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka gadījumā, ja tiesa konstatē, ka nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tā var šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt.

Lietas materiālos redzams, ka kriminālprocess uzsākts 2015.gada 13.novembrī *(lietas 1.sējuma 1.lapa)*; 2016.gada 8.janvārī /pers. B/ atzīts par aizdomās turēto *(lietas 1.sējuma 38.lapa)*; 2016.gada 8.jūnijā /pers. B/ saukts pie kriminālatbildības *(lietas 1.sējuma 50.lapa);* 2016.gada 17.oktobrī grozīta apsūdzība un /pers. B/ saukts pie kriminālatbildības *(lietas 1.sējuma 77.lapa);* 2016.gada 28.novembrī krimināllieta saņemta Aizkraukles rajona tiesā *(lietas 1.sējuma 88.lapa);* lietas iztiesāšana 2017.gada 28.martā nenotiek, jo apsūdzētajam sūtītā tiesas pavēste uz krimināllietas materiālos norādīto apsūdzētā dzīvesvietu nav bijusi vairs aktuāla, saņemta pavēste tiesā atpakaļ ar norādi, ka adresāts nav zināms, dzīvesvieta deklarēta citur, līdz ar ko prezumēts, ka par tiesas sēdes vietu un laiku apsūdzētajam /pers. B/ nav paziņots *(lietas 1.sējuma 91.,93.lapa);* 2017.gada 7.aprīlī lietas iztiesāšana nenotiek cietušā pārstāves zvērinātas advokātes I.Skačkovas aizņemtības dēļ *(lietas 1.sējuma 132.,134.lapa);* lietas iztiesāšana uzsākta 2017.gada 17.novembrī, lietas iztiesāšana atlikta sakarā ar prokurora un aizstāvja pieteikto liecinieku uzaicināšanu, kā arī apmierināts aizstāvja pieteiktais lūgums par informācijas izprasīšanas no policijas *(lietas 1.sējuma 147.-150.lapa)*; 2018.gada 8.februārī lietas iztiesāšana tiek turpināta, lietas iztiesāšana atlikta, jo nav ieradušies divi apsūdzības liecinieki /pers. R/ un /pers. I/, aizstāvis piesaka lūgumu par jaunas liecinieces I.Gailīte uzaicināšanu, un par rakstveida pierādījumu iesniegšanu lietā *(lietas 1.sējuma 170.-175.lapa);* tiesa lietas iztiesāšanu turpina 2018.gada 17.maijā, lietas iztiesāšana atlikta sakarā ar apsūdzības liecinieka /pers. I/ neierašanos *(lietas 1.sējuma 217.-220.lapa);* 2018.gada 13.septembrī lietas iztiesāšana atlikta sakarā ar apsūdzības liecinieka /pers. I/ neierašanos *(lietas 1.sējuma 221.-222.lapa);* 2018.gada 18.oktobrī aizstāvis piesaka lūgumu lietā nopratināt ekspertu E.M.Siliņu, lūgums par rakstveida pierādījumu izprasīšanu un pievienošanu lietai, savukārt prokurors piesaka lūgumu atkārtoti pratināt liecinieci /pers. K/, cietušā pārstāve lūdz lietā nozīmēt papildus tiesu medicīnisko ekspertīzi *(lietas 2.sējuma 101.-105.lapa);* 2018.gada 26.oktobrī tiek nozīmēta papildus tiesu medicīniskā ekspertīze *(lietas 2.sējuma 112.-114.lapa);* eksperta atzinums tiesā saņemts 2019.gada 28.februārī un lietas iztiesāšana tiek turpināta 2019.gada 7.maijā *(lietas 2.sējuma156.lapa);* pēc aizstāvja lūguma saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 504.panta otro daļu dots laiks sagatavoties tiesas debatēm un lietas iztiesāšana turpināta 2019.gada 10.maijā; 2019.gada 15.maijā pasludināts saīsināts spriedums *(lietas 2.sējuma 163.-164.lapa.)*

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmās daļas noteikumiem ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez attaisnotas novilcināšanas.

Kriminālprocesa pabeigšana sapratīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem. Augstākā tiesa vairākkārt savos nolēmumos izvērtējusi Kriminālprocesa likuma 14.panta un Krimināllikuma 49.[1]panta, 58.panta piektās daļas piemērošanas kārtību *(Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 8.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-284/2012, 2012.gada 10.augusta lēmums lietā SKK-364/2012)*. Augstākā tiesa uzskata, ka izvēloties vienu no likumā paredzētajām iespējām, kas ir labvēlīgas apsūdzētajam, konstatējot kriminālprocesa neattaisnotu novilcināšanu, tiesai jāņem vērā: kriminālprocesa ilgums un procesa virzītāja rīcības raksturs; noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, noziedzīgā nodarījuma realizēšanas pakāpe; apsūdzētā personība, loma izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā; atbildību mīkstinošie un atbildību pastiprinošie apstākļi.

Atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā paustajām atziņām laika skaitīšana kriminālprocesā iesākas ar brīdi, kad "kompetentas iestādes ir paziņojušas kādai personai par to, ka tā tiek turēta aizdomās par kriminālnozieguma izdarīšanu" *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Devveer Belgium, 1980)*.

Lietas materiālos redzams, ka apsūdzētais atzīts par aizdomās turēto 2016.gada 8.janvārī, un no apsūdzētā atzīšanas par aizdomās turēto līdz sprieduma pasludināšanai – 2019.gada 15.maijam, ir pagājuši trīs gadi un četri mēneši, savukārt no apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas dienas līdz sprieduma pasludināšanai ir pagājuši trīs gadi un seši mēneši. Nenoliedzami, kriminālprocesa izskatīšanas ilgums – vairāki gadi – pats par sevi nav pamats atzinumam, ka tas tiek neattaisnoti novilcināt un tādēļ pieļauts tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums *(Augstākās tiesas 2018.gada 6.februāra lēmums lietā Nr.SKK-47/2018)*.

Tomēr tiesa atzīst, ka kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ietekmēja krimināllietas izmeklēšanas kvalitāte, par ko liecina prokurora un aizstāvja tiesai pieteiktie un tiesas apmierinātie lūgumi tiesas izmeklēšanā, proti, jaunu liecinieku nopratināšana, papildus tiesu medicīniskās ekspertīzes

noteikšana cietušajam. Tāpat kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ietekmēja arī procesā iesaistīto personu attieksme pret savu procesuālo pienākumu pildīšanu (dēļ liecinieka /pers. I/ neierašanās uz tiesu vien, lietas iztiesāšana tika atlikta trīs reizes), ar procesā iesaistīto advokātu aizņemtību. Jāņem vērā arī tas, ka krimināllieta juridiski nav sarežģīta un tiesas ieskatā šāds laika posms kopumā ir atzīstams par nesamērīgi ilgstošu, tādejādi ir pamats atzīt, ka ir pārkāptas apsūdzētā un cietušā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un prokurora prasītais piespiedu darba soda apmērs ir mīkstināms, un nosakāms 150 stundu apmērā.

Cietušais /pers. C/ pieteicis mantiskā kaitējuma kompensāciju 1154,92 EUR un morālā kaitējuma kompensāciju 2000 EUR apmērā, kā arī izdevumus par advokāta sniegto juridisko palīdzību krimināllietā 1845 EUR apmērā. Cietušais pieteikto kopējo mantiskā un morālā kaitējuma kompensāciju 3154,92 EUR apmērā samazinājis par 900 EUR, kas ir summa, ko cietušajam izmaksājusi valsts, un pieteiktā mantiskā un morālā kaitējuma apmērs ir 2254,92 EUR *(lietas 1.sējuma 95.-128.lapa, 2.sējuma 245.-155.lapa).*

2004.gada 29.aprīļa Eiropas Padomes Direktīva 2004/80/EK "Par kompensāciju noziedzībā cietušajiem" paredz taisnīgas un samērīgas kompensācijas apmēra ievērošanu par nodarīto kaitējumu. Šis direktīvā minētais princips atrunāts Kriminālprocesa likuma 22.pantā, kas noteic personas tiesības, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, pieprasīt un saņemt kompensāciju.

Tiesa ņem vērā Kriminālprocesa likuma 26.nodaļu, kas regulē ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma atlīdzināšanas kārtību. Šīs nodaļas 352.panta pirmajā daļā noteikti kritēriji, kas ievērojami, nosakot kompensācijas apmēru, proti, tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā: 1) radīto mantisko zaudējumu apmēru; 2) noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu; 3) nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu; 4) morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu; 5) psihiskās traumas.

Izvērtējot cietušā pieteikto mantiskā kaitējuma kompensāciju, tiesa secina, ka cietušajam mantiskā kaitējuma kompensācija nosakāma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību ir nodarījis. Civillikuma 1770.pants skaidro, ka zaudējums ir katrs mantiski novērtējams pametums. Atbilstoši Civillikuma 1775.pantam katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Saskaņā ar Civillikuma 1773.pantu zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesiskas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas.

Zaudējumu atlīdzināšanas mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tādu stāvokļa atjaunošanu, kāds būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis. Turklāt norādāms, ka jāatlīdzina tikai tāds zaudējums, kuram var noskaidrot nodarītāju. Zaudējumu atlīdzības pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību, un kā priekšnosacījumi zaudējumu atlīdzināšanai konstatējami 1) nodarītāja prettiesiska rīcība, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars *(K.Torgāns. Saistību tiesības. Mācību grāmata. Rīga, 2014., 207.-217.lpp)*.

Apsūdzētais mantiskā kaitējuma kompensāciju tiesas izmeklēšanā neatzina, kas nozīmē, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmajai daļai cietušajam kaitējuma kompensācijas apmērs ir jāpamato.

Cietušais /pers. C/ savā rakstveida kaitējuma kompensācijas pieteikumā *(lietas 1.sējuma 95.-99.lapa)* norādījis, ka mantiskā kaitējuma kompensāciju veido ceļa izdevumi nokļūšanai uz medicīnas iestādēm Aizkrauklē un Rīgā, ceļa izdevumi uz Valsts policiju un prokuratūru Aizkrauklē iestādēm liecību sniegšanai, izdevumi par medicīniska rakstura pakalpojumiem – ģimenes ārsta un citu speciālistu apmeklējumiem, operāciju, medikamentiem, izdevumi par fizioterapiju. Par uzturēšanos stacionārā no 2015.gada 18.novembra līdz 2015.gada 23.novembrim samaksājis līdzmaksājumu par rokas pirksta operāciju 81 EUR. Par konsultāciju traumatoloģei-ortopēdei samaksājis 8 EUR, pacienta nodevas ģimenes ārstam - 8,52 EUR, Aizkraukles slimnīcā samaksājis ārstei /pers. AI/ 14,23 EUR un ārstam /pers. AJ/ 4,27 EUR. Samaksājis 100 EUR par fizioterapeita pakalpojumiem u.c. Apmeklējot konkrētās pakalpojuma vietas cietušajam bija ceļa izdevumi, par ko veicis aprēķinus pielikumā Nr.1 "Izdevumu aprēķins". Sakarā ar gūtajām traumām bija nepieciešama ārstēšanās un ilgstoši nevarējis nodarboties ar sportu – astoņus mēnešus. Radītas arī fiziskas ciešanas tīšas sišanas un žņaugšanas rezultātā un sakarā ar gūtajiem miesas bojājumiem ilgstošas fiziskas ciešanas ārstēšanas procesā un psiholoģiskā trauma, kas izpaužas kā bailes nākt daudzdzīvokļu mājas kāpņu telpā, tumšās neapgaismotās vietās -fobijas, ir trauksmes sajūta. Savukārt pārdzīvojumi radījuši morālo traumu. 2016.gadā nevarēja pilnvērtīgi strādāt savā saimniecībā, tajā skaitā ražas novākšanas laikā rokas bojājuma dēļ, jo ar traumēto roku nevarēja kā ierasts pārslēgt traktortehnikai *Jondeer* vadības pogas. Ražas novākšanas divu mēnešu laikā pārpūlēja roku, cenšoties pārslēgt traktora vadības pogas. Roka bija jāatpūtina ik pēc 15 minūtēm, tā sāpēja, sapampa. Darbā nepieciešama nevainojama roku pirkstu darbība. Vēl joprojām nevar pilnvērtīgi strādāt ar saimniecībā esošo traktortehniku *Jondeer,* kas iegādāts, aizņemoties naudu. Bojātās rokas un pirksta funkcija nav atjaunojusies, neskatoties uz veikto fizioterapiju, līdz ar ko tagad un turpmāk - 2017.gadā, ražas novākšanas laikā būs apgrūtinoši strādāt ar minēto traktortehniku. Turklāt saimniecībai ir saistības, jo ne tikai traktortehnika, bet arī zeme ir pirkta kredītā. Tā kā nevar pilnvērtīgi strādāt saimniecībā, strādāšana ar tehniku rada fiziskas sāpes rokas, tādejādi cietušajam ir stress un uztraukums par to, vai spēs pildīt noteiktajā laikā un apjomā saimniecībā uzņemtās saistības. Tas cietušajam rada morālas ciešanas. Pēc sitiena ar mietu pa galvu 2015.gada 11.novembrī cietušajam sākās problēmas ar ožu, tā sāka zust, līdz beidzot pazuda. Bija zilums un galva sāpēja trīs nedēļas. Traucēta maņu orgānu darbība. Tas traucē pilnvērtīgu dzīvi. No gūtās traumas pa galvu palikušas paliekošas sekas un nav sagaidāms, ka tās atjaunosies. Ar ožas zaudēšanu traucēta pilnvērtīga dzīve. Papildus fiziskas un garīgas ciešanas cietušajam rada tas, ka rokā bija ievietotas metāla stieples, kādēļ bija ilgstošas sāpes un jālieto pretsāpju medikamenti. Jāizvairās no fiziskām aktivitātēm, kas sākumā sakarā ar rokas traumu bija vispār liegtas, bet šobrīd ir daļēji ierobežotas. Piekaušana ar koka nūju tika izdarīta tuva cilvēka klātbūtnē, redzēja cietušo piekautu. Radītie miesas bojājumi bija acīmredzamā vietā – rokā, ar kuru jāsasveicinās. Traumētā roka bija pamanāma. Paziņas uzdeva neērtus jautājumus par gūto traumu, tā radot cietušajam diskomfortu un negatīvas atmiņas par notikušo. Izvairījās no iešanas sabiedrībā. Tā cietušajam nodarītas morālas ciešanas. Cietušais norāda, ka automašīnu, ar kuru braukājis pie ārstiem, esot nomājis no savas zemnieku saimniecības. Degvielas izdevumus savai zemnieku saimniecībai ir atmaksājis.

Tiesas izmeklēšanā cietušais /pers. C/ par pieteikto kaitējuma kompensāciju liecināja, ka papildina pieteikto kaitējuma kompensāciju par 100 EUR un iesniedz kvīti par pārstāvja atlīdzību 285 EUR. 100 EUR ir par ārsta apmeklējumu, par neiroķirurga un ķirurga apmeklējumu. Vēl būšot atbilde no magnētiskās rezonanses plaukstai un vēl jābrauc uz divām rezonansēm uz Rīgu. Tas ir čeks par 98 EUR ar santīmiem, kas to pierāda. Čeks, kurā ir 2,85 EUR, ir par ārsta ķirurga apmeklējumu. /pers. AI/ taisīja rentgenu. Čeks par 4,27 EUR ir ārsta slēdziens. Tagad ir simts pāri eiro un pārstāvja izdevumi. Kopā kaitējums tiek palielināts par 400 EUR. Par ārstēšanos ir 114 EUR. 2017.gada 13.decembra konsultanta slēdziens ir par to, ka cietušajam joprojām sāp roka, ka riktīgi nefunkcionē. Bijuši divi nosūtījumi, uz Rīgu un Jēkabpili. Ir arī rentgena uzņēmums, ka plaukstai ir kropļojums. Izraksts no pacienta kartes apliecina, ka ārsts /pers. AL/ izrakstīja trīs nosūtījumus. Par pārstāvību 285 EUR. Valsts ir izmaksājusi daļēji par zālēm un ārstēšanos. Morālais kaitējums 2000 EUR. Valsts izmaksātā kompensācija esot daļējs morālais kaitējums. Rokas traumas dēļ nevarot strādāt uz kombaina. Morālais esot 1100 EUR. Cietušajam esot sava zemnieku saimniecība, un strādājot gan uz traktora, gan kombaina. Cietušajam ticis traumēts labās rokas īkšķis. Uz kombaina viss darbs esot uz podziņām ar īkšķi. Pirmajā sezonā maksājis kombainierim naudu, tagad mokoties un strādājot. Roka sāpot un gurstot. Slimnīcā Rīgā Traumatoloģijas institūtā bijis no 18.-23.datumam. Bija īkšķa operācija, salika drātis un mēnesi staigāja ģipsī. Pirms Ziemassvētkiem izņēma no rokas adatas. Pusgadu gāja uz masāžām. Īkšķis esot šķībs, saaudzis nepareizi. Dzīves kvalitāte samazinājusies. Pusgadu nevarējis spēlēt florbolu. Tagad spēlējot, jo laukumā esot minūti. Pie ārstiem braucis ar */TL marka/*, kuram vidēji ir astoņi litri degvielas patēriņš. Brālis veda uz slimnīcu ar */pers. AR/,* kurš patērē 13 litrus uz 100 km. /TL marka/ piederēja zemnieku saimniecībai, tos izdevumus neiekļāva zemnieku saimniecības izdevumos, jo to nevar darīt. 69,44 EUR esot izdevumi par degvielu. 10 mēnešus nomāja no zemnieku saimniecības automašīnu un nomas

maksa ir 169,40 EUR par laika periodu no 2015.gada 11.novembra līdz 2016.gada 9.septembrim, jo tad ārstēšanos esot daļēji pabeidzis. Pats esot apmaksājis nomas maksu, pārskaitot zemnieku saimniecībai no sava personiskā konta. Tagad jau esot jauni izdevumi, ko neesot uzskaitījis. Pusgadu bija psiholoģiska trauma. Pie ārsta nevērsies ar šo psiholoģisko traumu. Sportojot nav bijušas traumas. Degvielu nopircis par zemnieku saimniecības izdevumiem, bet pēc tam pats apmaksāju degvielas izdevumus. Līdz 2015. gada novembrim neesot vērsies pie psihologa.

N o 2015.gada 23.novembra rēķina Nr.TOS46316 izriet, ka cietušais VSIA "Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca" iestājies 2015.gada 18.novembrī, izrakstījies 2015.gada 23.novembrī un samaksa par atrašanos stacionārā ir 81 EUR; laika periodā no 2015.gada 18.novembra līdz 2016.gada 21.janvārim cietušais apmeklējis dažādus ārstus - speciālistus, iegādājies medikamentus, veicis ārstnieciskās manipulācijas, par ko liecina lietai pievienotie čeki kopā par summu 148,34 *(lietas 1.sējuma 21.-23.lapa)*. 2016.gada 12.decembra izraksta no fizioterapeita kartes apliecina, ka cietušais /pers. C/ sakarā ar 2015.gada 11.novembrī gūto traumu, 2016.gada 3.februārī, 2016.gada 19.februārī, 2016.gada 31.februārī (tā izrakstā – 31.februārī), 2016.gada 17.martā un 2016.gada 5.aprīlī ir apmeklējis fizioterapeitu, par vienu nodarbību maksājot 20 EUR, kopā 100 EUR *(lietas 1.sējuma 126.lapa).* Tiesa atzīst, ka šis cietušajam radītais mantiskais kaitējums 229,34 EUR apmērā ir apmierināms. Minētie izdevumi ir radušies tūlīt pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas pret cietušo, tie ir pierādīti ar pierādījumiem un tiesai nav pamata apšaubīt, ka tie cietušajam bija nepieciešami radītās traumas novēršanai un dzīves kvalitātes atgūšanai.

Cietušais veicis arī izdevumu aprēķinu, kas viņam radušies par ierašanos uz medicīnas iestādēm un Valsts policiju liecību sniegšanai *(lietas 1.sējuma 100.-121., 127.lapa).* No lietai pievienotā izdevumu aprēķina redzams, ka cietušais aprēķinājis izdevumus par patērēto laiku ceļā un uz vietas, rēķinot patērēto laiku ar 2015.gada (2,17 EUR) un 2016.gada (2,25 EUR) minimālo stundas tarifa likmi (EUR) – 221,75 EUR, kā arī aprēķinājis degvielas izdevumus 69,44 EUR *(lietas 1.sējuma 100.-117.,127.lapa).* No lietas materiāliem redzams, ka automašīna */TL marka/,* reģistrācijas /reģistrācijas numurs/, ar kuru cietušais 2015., 2016.gadā pārvietojies, pieder/adrese/ zemnieku saimniecībai /nosaukums A/ *(lietas 1.sējuma 118.-119.lapa).* Kā izriet no cietušā sniegtās liecības tiesas izmeklēšanā un lietai pievienotajiem dokumentiem, 2015.gada 1.oktobrī /adrese/automašīnu *TL marka,* reģistrācijas /reg.numurs/, iznomājusi cietušajam /pers. C/ un par nomas periodu no 2015.gada 1.oktobra līdz 2016.gada 30.novembrim izrakstīts rēķins Nr.zs001 par summu 169,40 EUR apmērā *(lietas 1.sējuma 120., 122.-123.lapa).* Ar reģistrācijas pamatdatiem apstiprinās, ka /nosaukums A/ reģistrēta 1999.gada 17.jūnijā un cietušais /pers. C/ ZS/nosaukums A/ reģistrēts kā pašnodarbināta persona no 2003.gada 1.janvāra *(lietas 1.sējuma 124., 125.lapa).* Savukārt ar aktu par /nosaukums A/ ar saimniecisko darbību nesaistīto izdevumu norakstīšanu par laika periodu no 2015.gada 11.novembra līdz 2016.gada 9.septembrim apstiprinās radušies izdevumi zemnieku saimniecībai par patērēto degvielu 69,44 EUR apmērā, savukārt ar 2016.gada 12.septembra kases ieņēmumu orderi Nr.1 apstiprinās, ka cietušais /pers. C/ šos izdevumus zemnieku saimniecībai ir atmaksājis, kā izdevumus, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību *(lietas 1.sējuma 110.,121.lapa).* Tiesa atzīst, ka mantiskā kaitējuma kompensācija šajā daļā apmierināma daļā par degvielas izdevumiem nokļūšanai uz ārstniecības iestādēm un policiju liecību sniegšanai, proti, 69,44 EUR apmērā, kas cietušajam ir reāli radušies, jo tie ir atlīdzināti zemnieku saimniecībai. Savukārt par automašīnas nomas maksas 169,40 EUR apmērā samaksu lietas materiālos pierādījumu nav, ir vienīgi zemnieku saimniecības izrakstīts neapmaksāts rēķins. Arī zaudējumi 221,75 EUR apmērā, kas ir zaudējumi par patērēto laiku, kas tika patērēts nokļūstot uz ārstniecības iestādēm un policiju, tiesas ieskatā nav pamatoti un nav apmierināmi, jo lietā nav pierādījumu par to, ka cietušais kā pašnodarbināta persona zemnieku saimniecībā saņem ienākumus valstī noteiktā stundu tarifa likmes apmērā.

2018.gada 8.februāra tiesas sēdē cietušais papildināja savu mantiskā kaitējuma pieteikumu par 105,62 EUR, ko veido 98,50 EUR par 2018.gada 6.februārī veikto magnētisko rezonansi; pacienta iemaksa 2017.gada 14.decembrī 2,85 EUR pie ārstes /pers. AT/ un pacienta iemaksa 4,27 EUR apmērā 2017.gada 13.decembrī pie ārsta /pers. AL/. Ārsts /pers. AL/ 2017.gada 13.decembrī devis slēdzienu, ka rokai nepieciešams saudzējošs režīms, rekomendēta neirogrāfija, magnētiskā rezonanse, atkārtots rentgens, plaukstas ķirurga konsultācija; papildināja mantiskā kaitējuma pieteikumu ar izdevumiem, kas saistīti ar advokāta sniegto juridisko palīdzību 285 EUR apmērā *(lietas 1.sējuma 157.-162.lapa).*

2019.gada 7.maija tiesas sēdē cietušais /pers. C/ papildināja savu mantiskā kaitējuma kompensāciju par 152,15 EUR, kas ir izdevumi par ārstēšanos, proti, pacienta iemaksa 2018.gada 3.decembrī pie ārstes /pers. AT/ 2,85 EUR; briļļu izrakstīšana 2018.gada 27.decembrī pie ārstes /pers. AU/ 8 EUR; pacienta iemaksa 2018.gada 27.decembrī pie ārstes /pers. AU/ 4,27 EUR; pacienta iemaksa 2018.gada 4.decembrī pie ārstes /pers. AV/ 4,27 EUR; pacienta iemaksa 2018.gada 4.decembrī pie ārsta /pers. AJ/ 4,27 EUR; pacienta iemaksa 2018.gada 3.decembrī pie ārstes /pers. AT/ 4,27 EUR; magnētiskā rezonanse 98,50 EUR; medikamenta *Etoricoxib Teva* iegāde 11,49 EUR; pacienta iemaksa Jēkabpils reģionālajā slimnīcā 14,23 EUR. Iesniedzis ārsta /pers. AJ/ konsultanta 2018.gada 4.decembra slēdzienu, kurā konstatēta trauma no 2015.gada; pacients nesaož pamatvielas – kafiju, etiķi, benzīnu; šobrīd iekaisuma LOK orgānos nav. Iesniegts ārsta /pers. AL/ konsultanta slēdziens, kurā norādīts, ka pacients sūdzas par sāpēm elkonī, kas parādījušās strādājot ar vadības joistiku; nozīmēta medikamentoza ārstēšana. Iesniegti divi dokumenti –atrades, kas apliecina, cietušā vidusauss un galvas smadzeņu stāvokli *(lietas 2.sējuma 154.,155.lapa).* Palielina kompensācijas pieteikumu arī par izdevumiem, kas samaksāti advokātei par juridiskās palīdzības sniegšanu – divas kvītis par 285 EUR *(lietas 2.sējuma 143.,144.lapa).*

Tiesas ieskatā tiesas izmeklēšanā papildus pieteiktais mantiskais kaitējums 105,62 EUR un 152,15 EUR apmērā nav nosakāms šajā kriminālprocesā, jo tiesai nav pārliecības par šo medicīnisko manipulāciju nepieciešamību un saistību ar noziedzīgo nodarījumu. Par to liecina cietušā, iespējams, saudzējošā režīma neievērošana, kādu to cietušajam rekomendēja ārsti, jo ar florbola spēļu protokolos norādīto informāciju apstiprinās, ka cietušais ir piedalījies florbola spēlēs 2015./2016. gada, 2016./2017. gada un 2017./2018. gada sezonās *(lietas 2.sējuma 6.-99.lapa).* Par to, ka cietušais ir piedalījies florbola spēlēs liecina saņemtie sodi spēles gaitā, piemēram, 2016.gada 9.janvāra spēles protokolā redzams, ka spēlētājs ar Nr.10 (/pers. C/) saņēmis sodu *(lietas 2.sējuma 9., 11.lapa)*, tāpat arī 2016.gada 25.martā *(34.lapa),* 2016.gada 29.oktobrī *(59.lapa)*, 2017.gada 10.februārī *(79.lapa),* 2017.gada 9.decembrī *(72.lapa),* 2018.gada 27.janvārī *(92.lapa),* 2018.gada 24.februārī *(96.lapa*).

2015.gada 15.decembra tiesu medicīnas eksperta M.Siliņa atzinumā Nr.538 konstatēts, ka /pers. C/ ir konstatēts miesas bojājums – labās plaukstas pirmā plaukstaskaula šķembains lūzums, savukārt 2016.gada 3.oktobra tiesu medicīnas eksperta O.Javerbauma atzinumā Nr.47-K konstatēts, ka norādītie miesas bojājumi nav izraisījuši vispārējo darbaspēju paliekošu zaudējumu; ka 2015.gada 11.novembrī galvas trauma /pers. C/ nav nodarīta, tādējādi nav pamata saistīt ožas traucējumus (ja tādi ir) ar miesas bojājumiem, kuri nodarīti 2015.gada 11.novembrī, jo pēc plaukstas kaula lūzuma ožas traucējumi nerodas *(lietas 1.sējuma 74.-75.lapa).* 2018.gada 7.martā cietušajam /pers. C/ SIA "Klīnika DiaMed" veikta elektromiogrāfija labajai rokai, kur neirologs /pers. BD/ konstatējis pazeminātu sensorā DP amplitūda, pazeminātu sensorā pārvade n.radialis un izdarīts slēdziens – N. radialis dx. sensoro šķiedru bojājums plaukstas līmenī *(lietas 2.sējuma 3.-4.lapa).* 2019.gada 13.februāra papildus komisijas tiesu medicīniskās ekspertīzes eksperta atzinumā Nr.6-K atzīts, ka /pers. C/ nav konstatēts perifērisko nervu bojājums pēc traumas 2015.gada 11.novembrī; tieša cēloniskā sakara starp traumu 2015.gada 11.novembrī un iestājušām sekām, kādas konstatēja neirologs /pers. BD/, nav; /pers. C/ konstatētais miesas bojājums – labās plaukstas kaula šķembainais lūzums, nevarēja rasties sitiena ar durvīm rezultātā; /pers. C/ konstatētā labās rokas pazeminātā sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. Radilis varēja rasties ar saudzējoša režīma neievērošanu (piemēram, florbola spēlēšanu un citiem ārsta noteiktā režīma labajai rokai pārkāpumiem) pēc eksperta M.Siliņa 2015.gada 15.decembra atzinuma Nr.538 konstatētā miesas bojājuma – "labās plaukstas pirmā plaukstas kaula šķembains lūzums" gūšanas; /pers. C/ labās rokas "pazeminātā sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. radialis" nav cēloniskā sakarā ar viņam veiktajām medicīniskajā manipulācijām (operācijām) *(lietas 2.sējuma 137.-139.lapa).*

Ar minētajiem ekspertu atzinumiem nav pierādīts, ka ožas traucējumi un labās rokas "pazeminātā sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade

n. radialis" cietušajam radušies apsūdzētā noziedzīgo darbību rezultātā. Nosakot morālā kaitējuma apmēru cietušajam, tiesa ņem vērā, ka veselības traucējums - labās rokas "pazemināta sensorā DP amplitūda, palēlināta sensorā pārvade n. radialis" varēja rasties paša cietušā rīcības dēļ - saaudzējoša režīma neievērošanas dēļ.

Cietušajam ir tiesības saņemt no apsūdzētā mantiskā kaitējuma kompensāciju 1845 EUR apmērā, kas ir samaksa par cietušā pārstāvību kriminālprocesā.

Kriminālprocesa likuma 97.panta ceturtā daļa noteic, ka cietušais – fiziskā persona savas tiesības var īstenot pats vai ar pārstāvja starpniecību. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 97.panta septītajā daļā noteiktajam cietušais savas tiesības īsteno brīvprātīgi un paša izraudzītajā apjomā. Kriminālprocesa likuma 104.panta pirmā daļa noteic, ka advokāta kā pārstāvja tiesības piedalīties kriminālprocesā apliecina orderis *(lietas 1.sējuma 94.lapa)*.

Cietušā izdevumus 1845 EUR apmērā par juridisko palīdzību apliecina lietas materiālos esošās kvītis *(lietas 1.sējuma 144., 157., 214.lapa, 2.sējuma 1., 2., 143.,144. lapa)*.

Cietušā izdevumi par advokāta kā pārstāvja darba apmaksu attiecināmi uz mantisko zaudējumu un pienākums tos atlīdzināt ir apsūdzētajam. Arī atbilstoši judikatūrā paustajam viedoklim cietušā izdevumi par advokāta sniegto juridisko palīdzību krimināllietā ir piedzenami no apsūdzētā *(Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2011.gada 29.augusta lēmums lietā Nr.SKK-296/2011)*.

Kā norādīts iepriekš, tad cietušais pieteicis arī morālā kaitējuma kompensāciju 2000 EUR apmērā.

Civillikuma 1635.pants noteic, ka ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisku tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Savukārt, ja neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, tad pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums.

Līdz ar to secināms, ka konkrētajā gadījumā jau prezumējams, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas rezultātā cietušajam ir nodarīts morālais kaitējums, tiesai jāvērtē tikai tā apmērs, kas ir atkarīgs no kaitējuma rakstura, kaitējuma nodarīšanas apstākļiem, kā arī citiem būtiskiem apstākļiem.

Vērtējot morālā kaitējuma kompensācijas pieteikuma apmēra pamatotību, nosakot kompensāciju apmēru, tiesai jāņem vērā Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumu „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā", kur norādīts, ka lietās apsūdzībā pēc Krimināllikuma 126.panta morālā kaitējuma kompensācijas apmērs ir no 711,44 EUR līdz 4278,62 EUR apmērā. Tajā pašā laikā ņemams vērā, ka tiesai ir tiesības lemt par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru pēc sava ieskata, jo jautājuma komplicētības un individualitātes dēļ likumā nav iespējams uzskaitīt visus gadījumus, kad kompensācija ir piešķirama, un noteikt tās apmēru katrā konkrētā gadījumā *(Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 28.marta lēmums lietā Nr.SKK-13/2018*).

Vērtējot noziedzīgā nodarījuma raksturu, tā smagumu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums apdraud personas veselību. Miesas bojājums cietušajam ir radīts mazāk smaga nozieguma izdarīšanas rezultātā. Izvērtējot apsūdzētā rīcību, tiesa ņem vērā notikuma apstākļus. Konkrētajā gadījumā svarīgi ir tas, ka cietušā darbību rezultātā apsūdzētajam miesas bojājumi netika nodarīti, savukārt apsūdzētā darbību rezultātā cietušajam miesas bojājumi tika nodarīti.

Fizisks un arī psihiskas dabas kaitējums pakļaujas pierādīšanai ar medicīnisko dokumentu, dažādu ekspertīžu palīdzību, taču tiesu praksē nav precīzu instrumentu, lai noteiktu ar šo fizisko vai psihisko aizskārumu izraisīto ciešanu apjomu un to pārvērstu naudas izteiksmē, jo cilvēka iekšējos pārdzīvojumus izmērīt nevar *(Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" 55.lpp.*).

Nav šaubu, ka tīšu sitienu rezultātā, cietušajam rodas tiesības uz morālo kaitējumu, it sevišķi tāpēc, ka cietušajam tika lauzts labās rokas īkšķis, kas nepārprotami radīja fiziskas sāpes, ciešanas. Tiesas ieskatā pret cietušo vērstais noziedzīgais nodarījums bijis ar salīdzinoši ilgām sekām, jo no cietušā liecības un medicīniskajiem dokumentiem izriet, ka nodarītā rezultātā cietušais veicis dažādas medicīniska rakstura manipulācijas vairāk kā pusgada garumā, piemēram, vēl 2016.gada aprīlī apmeklējis fizioterapeitu, lauztā labās rokas īkšķa dēļ bija ierobežots darbu veikšanā zemnieku saimniecībā, tāpat vairāk kā pusgadu ierobežots sporta aktivitātēs, lietojis pretsāpju medikamentus.

Jau iepriekš norādītajā tiesu prakses apkopojumā norādīts, ka ir piecas pakāpes morālā aizskāruma dziļumam jeb garīgām ciešanām, ņemot vērā šo ciešanu raksturu: 1) vieglas ciešanas – īslaicīgas, bez paliekošām sekām; 2) vidēja smaguma ciešanas – raksturojas ar ietekmi uz indivīda psihisko un fizisko labklājību; 3) smagas ciešanas – raksturojas ar simptomātiku, kuras novēršanai nepieciešama profesionāla iejaukšanās; 4) sevišķi smagas ciešanas – noved pie personības transformācijas (psihiskas saslimšanas); 5) ciešanas, kuras izraisa pilnīgu personas sabrukumu – pēdējos divos gadījumos izvērtējams jautājums par cietušā gūto psihisko traumu.

Cietušajam nodarījuma rezultātā tika radīts stress un neērtības, taču tiesa uzskata, ka garīgās ciešanas bijušas vieglas un īslaicīgas, bez paliekošām sekām.

Cietušais nenorādīja, ka viņa pārdzīvojumi bijuši tik nopietni, ka viņš vērsies ar šādām sūdzībām pie ģimenes ārsta vai cita speciālista, bijusi nepieciešamība lietot medikamentus.

Morālā kaitējuma kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta atlīdzība, kura apsūdzētajam jāmaksā cietušajam, lai izlīdzinātu negatīvo ietekmi uz cietušā psihi un likvidētu ar likumpārkāpumu radītās ciešanas. Nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu saskaņā ar taisnīguma principu, ir jāizvērtē ne tikai cietušā intereses, bet arī šo interešu samērīgums, jo taisnīgums tiks sasniegts tikai tad, kad tiks panākts līdzsvars *(R.Matjušina. Kritēriji morālā kaitējuma atlīdzības apmēra noteikšanai. Jurista Vārds, Nr.26 (589), 2009.gada 30.jūnijs*).

Tiesa ņem vērā krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma principu, ievēro taisnīguma un saprātīguma principu, vienlaicīgi atzīstot, ka ar kompensācijas piespriešanu nav pieļaujama vienas personas mantas palielināšanās uz otras personas rēķina. Kaitējuma piedziņa no apsūdzētā par labu cietušajam nav sods, kā tas vairākkārt norādīts Augstākās tiesas nolēmumos *(piemēram, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2010.gada 5.novembra lēmums krimināllietā Nr.SKK-508/2010*) un, ievērojot minētos argumentus, cietušajam morālais kaitējuma apmērs nosakāms 1200 EUR apmērā.

Konkrētajā gadījumā vērā ņemams ir tas, ka cietušajam valsts ir izmaksājusi kompensāciju 900 EUR apmērā.

Saskaņā ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 1.pantu tiesības saņemt kompensāciju cietušajam rodas par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām vai mantisko zaudējumu. Saskaņā ar minētā likuma 3.[1]pantu noziedzīgā nodarījuma izdarītājam, kurš atzīts par vainīgu, ir pienākums atmaksāt valsts budžetā izmaksāto valsts kompensāciju.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka valsts iestājas apsūdzētā vietā un operatīvi nodrošina kompensācijas izmaksu cietušajam. Tas ir tikai loģiski, jo gadījumā, kad tiesas process ieilgst, cietušais jau ir saņēmis atlīdzinājumu un jau ir novērsis pilnīgi vai daļēji viņam radīto kaitējumu.

Jāņem vērā, ka kaitējuma piedziņa no apsūdzētā par labu cietušajam nav sods, kā tas vairākkārt norādīts Augstākās tiesas nolēmumos

(piemēram, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2010.gada 5.novembra lēmums krimināllietā Nr.SKK-508/2010). Tiesas ieskatā arī no valsts garantētās kompensācijas cietušajam ir jāgūst gandarījums, jo tā ir garantēta atlīdzība, ko nevarētu teikt tad, ja šī morālā kaitējuma kompensācija tiktu piedzīta no apsūdzētā, un, piemēram, apsūdzētā mazturības dēļ kompensāciju cietušais vispār varētu nesaņemt.

Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka izmaksātā valsts kompensācija ir jāatskaita no tiesas noteiktās morālā kaitējuma summas un konkrētajā gadījumā morālā kaitējuma atlīdzība, kas piedzenama no apsūdzētā, ir 300 EUR apmērā. Pretējā gadījumā apsūdzētajam rastos pienākums gan atmaksāt valstij izmaksāto summu, gan ar tiesas spriedumu noteikto morālā kaitējuma kompensāciju cietušajam, un tā rezultātā cietušais iedzīvotos, jo saņemtu atlīdzinājumu par vienu un to pašu notikumu divas reizes, kas savukārt būtu pretrunā taisnīguma principam.

2016.gada 11.janvārī Juridiskās palīdzības administrācija pieņēmusi lēmumu Nr.6-1.1.1.6/15 „Par valsts kompensāciju", izmaksājot /pers. C/ kā cietušajam kriminālprocesā valsts kompensāciju 900 EUR apmērā, kas ieskaitīta cietušā bankas norēķinu kontā *(lietas 1.sējuma 26.-28.lapa)*.

Likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 4.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka Juridiskās palīdzības administrācijai ir uzdevums regresa kārtībā vērsties pret vardarbīgā noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Atbilstoši šī likuma 16.pantam Juridiskās palīdzības administrācija pret vardarbīgā noziedzīgā nodarījuma izdarītāju pārņem cietušā tiesības uz kompensāciju izmaksātās summas apmērā.

Prokurors, uzturot valsts apsūdzību un izmantojot Kriminālprocesa likuma 456.panta trešajā daļā nostiprinātās tiesības, uzturēja pieteikumu par kompensācijas piedziņu valsts interesēs, tā nodrošinot efektīvu valsts izmaksāto līdzekļu piedziņu un likumīgo interešu ievērošanu.

Tiesa secina, ka no apsūdzētā par labu valstij Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijai piedzenama cietušajam izmaksātā kompensācija 900 EUR apmērā.

Gadījumā, ja cietušais uzskata, ka viņam nav atlīdzināts viss ar noziedzīgo nodarījumu radītais kaitējums, viņam ir tiesības, ievērojot Kriminālprocesa likuma 350.panta trešo un ceturto daļu, prasīt tā atlīdzināšanu Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā, nemaksājot par to valsts nodevu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu apsūdzētajam nosakāms 30 dienu labprātīgas izpildes termiņš spriedumam tā daļā par mantiskā kaitējuma un morālās kompensācijas piedziņu, tajā skaitā par labu valstij piedzītās, kā arī pienākums iesniegt tiesā dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 1.punktam procesuālos izdevumus lietā veido samaksa ekspertam M.Siliņam par ierašanos uz tiesu, kas ir ceļa izdevumi 9,77 EUR *(lietas 2.sējuma 128.lapa)*. Tiesa atzīst, ka minētie procesuālie izdevumi piedzenami no apsūdzētā /pers. B/ pilnā apmērā, jo tiesas izmeklēšanā nav konstatēti Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturtajā daļā paredzētie apstākļi, lai apsūdzēto no procesuālo izdevumu samaksas atbrīvotu. Tiesas izmeklēšanā nav konstatēts, ka apsūdzētais būtu maznodrošināta vai trūcīga persona.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.panta 2.punktu, daļā par procesuālo izdevumu piedziņu, /pers. B/ nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Drošības līdzeklis apsūdzētajam /pers. B/ nav piemērots. Tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kas liecinātu par to, ka apsūdzētais izvairīsies no sprieduma izpildes, līdz ar ko drošības līdzeklis saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 241. panta trešo daļu apsūdzētajam nav piemērojams.

Lietiskais pierādījums – koka sētas miets, kas glabājas Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirknī, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. panta pirmās daļas 2. punktu, iznīcināms.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512, 520., 527., 528., 529.,530. pantu, tiesa

nosprieda

atzīt /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 126. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un, ievērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīt viņu ar piespiedu darbu uz 150 (viens simts piecdesmit) stundām.

Drošības līdzekli /pers. B/ nepiemērot.

Noteikt /pers. C/ morālā kaitējuma kompensāciju, un piedzīt no /pers. B/ par labu cietušajam /pers. C/ morālā kaitējuma kompensāciju 300 EUR (trīs simti *euro*), pārējā daļā morālā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Piedzīt no /pers. B/ par labu cietušajam /pers. C/ mantiskā kaitējuma kompensāciju 398,78 EUR (trīs simti deviņdesmit astoņi *euro* un 78 centi), pārējā daļā mantiskā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Piedzīt no /pers. B/ par labu cietušajam /pers. C/ izdevumus, kas saistīti ar advokāta sniegto juridisko palīdzību 1845 EUR (viens tūkstotis astoņi simti četrdesmit pieci *euro*).

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij Juridiskās palīdzības administrācijas cietušajam /pers. C/ izmaksāto kompensāciju 900 EUR (deviņi simti *euro*).

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij procesuālos izdevumus 9,77 EUR (deviņi *euro* un 77 centi), kas saistīti ar eksperta ierašanos uz tiesu.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas daļā par procesuālo izdevumu un kaitējuma kompensāciju piedziņu, nosakot pienākumu iesniegt tiesai dokumentu par kaitējuma kompensāciju atlīdzināšanu.

Lietisko pierādījumu – koka sētas mietu, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu iznīcināt.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma sagatavošanas dienas Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams tiesas kancelejā 2019.gada 10.jūnijā.

Tiesnese I. Zālīte